

Llobregós informatiu

Dipòsit legal: L 798-2003

NÚM. 119

JUNY - 2023

A la coberta

Caminada Popular de Torà 2023

Caminar amb companyia

Naixem sols i morim sols. I allò entremig d'aquests dos fets inevitables, la vida, val més passar-la en bona companyia.

Ja sigui per construir ponts o per superar-ne de trencats, ja sigui per fer més lleugers els entrebancs o per plorar damunt d'una espatlla reconfortant, la bona companyia és essencial.

Caminar en grup i no deixar-te aixafar, que et donin la mà perquè et puguis tornar a aixecar.

Admirar la bellesa plegats i fer-ne un record important, d'aquells que quan arribis a l'altra riba del pont i ja s'acosti el final, puguis dir: això no ho canviaria per res... vaig triar molt bé els acompanyants.

A la fi, el que cal és haver travessat el pont... per sobre, ben agafat de la mà de qui t'estima, et respecta, et valora i et fa sentir gran, o per sota, nedant contra corrent o deixant-te portar i superant marges i penya-segats.

Foto: Marta Miravet

Text: Sílvia Peribáñez Cerveró

A l'interior... destaquem:

Editorial, pàg. 3
Noticiari, pàg. 5
De la Vall, pàg. 18
Entitats, pàg. 30
Opinions, pàg. 32
L'apicultor de la Vall, pàg. 35
El secret de les paraules, pàg. 36
La Vall de Forest, pàg. 38
La Talaia, pàg. 40

No em feu cas, pàg. 41
Pel broc gros, pàg. 42
Psicologia familiar, pàg. 44
Pedagogia, pàg. 45
Monòleg, pàg. 46
Passatemp, pàg. 48
La nostra cuina, pàg. 51
Esports, pàg. 52
Foto per recordar, pàg. 54

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
apact@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Maria Garganté, Jordi Llauredó,
Ari Martín, Maria Morros, Toni Padullés, Silvia
Peribáñez, Ramon Torné, Josep Verdés, Daniel
Vidal, Rosa Vila, Vicenç Vilaseca.
Coordina: Fermí Manteca

COLLABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Adrià Castellà,
Ramon Castellà, Montse Miquel, Antoni Montroig,
Vanesa Pérez, Toni Pinós, Jordi Prat, Sergi
Torrescasana, Jordi Vilagut, Josep A. Vilalta.

COLLABOREN EN AQUEST NÚMERO

Maria Bagà, Laia Cererols, Montserrat
Cuadros, Canòlich Fàbrega, Josep Mosoll,
Josep Palou, Aida Santesmases, Pol Viladrich,

Subscripció anual: 16,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L 798-2003
Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

Editorial

Quan tinguis aquesta revista a les mans, ja s'hauran fet els escrutinis de les eleccions municipals i ja se sabran els noms dels nous alcaldes o alcaldesses i els nous regidors i regidores que administraran i governaran les coses dels nostres pobles i municipis. Des d'aquí els desitgem encert i, sobretot, bona voluntat per cooperar tots en la millora dels nostres pobles i mirin pel benestar de tothom, procurant no oblidar-se dels més febles.

La llei electoral fa que en els pobles més grans es voti en llistes tancades i en els més petits en llistes obertes, assenyalant amb una creueta els noms de les persones que hom creu que han de ser els escollits. No obstant, la mateixa llei fa que a l'hora del recompte es comptabilitzin els vots com si fossin llistes tancades i es pot donar el cas que la persona que hagi tingut més creuetes (la que més gent creu que ha de ser l'alcalde), quedi com l'últim regidor o fins i tot fora de l'Ajuntament. Potser que els que fan les lleis no viuen en pobles petits i no s'han adonat de la incoherència. De totes maneres: molta sort a tots!

Ara que comencem el mes de juny, us desitgem un bon estiu... i a gaudir de la lectura!

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

Visites

Cada diumenge

11,00 i 12,30

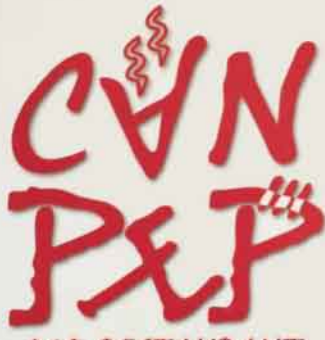
Info: 973 473 028

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfolit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

Isaac Soteras

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
Lampisteria Isaac Soteras

EXCAVACIONS DUOCASTELLA

OFICINA CASTELLTALLAT
93 743 30 52 - 973 47 31 63
Cal Marquet de Castelltallat
08263 Sant Mateu de Bages

OFICINA CABRIANES
93 876 06 25
C/ Caseta d'En camp
08650 Sallent

www.excavacionsduocastella.com

664 61 00 53

@excavacionsduocastella

EXCAVACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ I REHABILITACIÓ, CAMINS, ESCULLERES I MURS DE PEDRA, TREBALLS FERROVIARIS, GESTIÓ FORESTAL I AGRÍCOLA, REORDENAMENT MEDIOAMBIENTAL I EMERGÈNCIES

Abocaments il·legals a Calonge de Segarra i Torà

Redacció.- A mitjans de febrer, l'Ajuntament de Calonge va informar als Mossos que s'havien detectat abocaments il·legals de residus en una zona pròxima a Mirambell. Els agents de la Unitat Regional de Medi Ambient, després d'esbrinar-ne els responsables, els van comminar a retirar els residus de la zona i gestionar-los de forma correcta a la deixalleria. Una part la van gestionar però una altra la van deixar en l'àrea de recollida selectiva de Torà. Els Mossos llavors els van denunciar així com també per no disposar de llicència municipal de les obres d'on procedien els residus, a la localitat de Calaf.

Swing a la Molsosa

Rosa Vila.- Molta gent es va reunir el dia 6 de novembre al local social de la Molsosa on van poder escoltar l'agradable so de la música i ballar Swing amb el grup Jumble Sound's Band.

La Banda va oferir un ampli repertori de conegudes cançons de jazz i de swing.

El concert va ser subvencionat per la Diputació de Lleida i l'Ajuntament de la Molsosa.

Ivorra, presentació de dos llibres

Canòlich Fàbrega.- El dissabte 25 de març, a Ivorra, tot i no ser la diada de Sant Jordi, vam gaudir de la presentació de dos llibres: "La Dama de Panamà" i "Un cirujano en el mundo", del mateix autor, el Dr. Pedro Clarós de la Fundació Clarós de Barcelona, un gran expert en tots els camps de la medicina, arts i lletres, reconegut en l'àmbit nacional i internacional.

El Dr. Clarós ens va fer participants de les seves vivències tant de les famílies, com de les de Metges del Món, amb més de 105 missions humanitàries en diferents països. Tant ell com la seva família van gaudir d'un cap de setmana molt emocionant per les nostres terres. Van quedar molt agraïts de l'acollida d'un poble petit però molt participatiu, i nosaltres, els d'Ivorra vam quedar encantats de poder rebre visites com aquesta.

Calonge de Segarra: nou arxiu municipal

Redacció.- El municipi de Calonge ha ampliat la capacitat de l'arxiu municipal amb el trasllat de l'antic dipòsit del local El Forn, a l'edifici reformat de l'Ajuntament. L'ampliació ha estat d'uns 100 metres lineals que permeten solucionar els problemes de capacitat de l'arxiu i iniciar el procés de transferència de la documentació, així com assumir les necessitats futures del sistema de gestió documental de la població.

L'Ajuntament de Calonge de Segarra es va adherir l'any 2005 al Programa de Manteniment de la Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona i compta amb l'assistència d'un arxiver itinerant. El cost de l'actuació ha estat de 10.000 euros finançat íntegrament per la Diputació de Barcelona.

Castellfollit: Bibliobús al poble i a l'escola

Escola Sant Roc.- L'escola està molt contenta perquè ja disposa del bibliobús des del dia 14 d'abril. Aquest servei mòbil enriqueix els nostres alumnes amb noves lectures emocionants cada divendres d'11,30 a 13,00 h.

La bibliotecària, Marta Sala, cada setmana els prepara una comanda de llibres i contes al gust de cada infant. Una bona lectura a casa i a l'escola és una peça clau per al desenvolupament cognitiu i emocional dels nostres infants. L'equip docent agraeix a l'Ajuntament per haver fet possible aquest servei.

Torà: vintè aniversari de les detencions de tres joves

Redacció.- El passat dia 1 d'abril, la sala de plens de l'ajuntament de Torà es va omplir de gom a gom per recordar la detenció de tres joves de la localitat acusats de terrorisme ara fa vint anys. Els fets van provocar en el seu moment una gran commoció i mobilització general.

L'acte, organitzat per Alerta Solidària, va consistir en la projecció del documental *Alerta Torà*, de Dan Ortiz, una taula rodona moderada pel periodista Miquel Andreu que va comptar amb les intervencions de David Fernández, periodista, activista social i exdiputat de la CUP; Jordi Cantacors, un dels detinguts, i Xavier Pellicer i Cristina, companys seus. El primer número de *Llobregós Informatiu* hi va dedicar un extens reportatge.

La cursa ciclista d'Òdena passa per Vicfred

Josep Verdés.- El dia 30 d'abril, un any més la cursa ciclista organitzada per la Unió Ciclista Igualadina corresponent al 72è Premi d'Òdena 2023 va passar per Vicfred. La prova, puntuable pel campionat de 'Catalunya en Ruta' en la categoria de Grans Clàssiques, va discorre per les comarques de l'Anoia i la Segarra amb un recorregut de quasi 150 km. La sortida d'Òdena va ser al voltant de les 9,45 del matí i va passar per Vicfred a les 11,25 minuts, on nombrosos veïns eren a la carretera per veure la cursa en directe i animar els corredors. El guanyador absolut va ser en Tristan Cardew de l'equip OLEKA i va emprar un temps de 3h 51' 11" a un promig de 38,97 km/h.

Sanauja: Processó de Divendres Sant

Toni Padullés Rius.- Una colla de veïns de Sanaüja van organitzar la processó de la nit del divendres Sant que es va fer, com sempre, seguint els carrers del poble. Cada any hi ha algú que s'ofereix a representar la figura de Jesús, camí del Calvari, amb la corona d'espines i carregant la creu. També surt el Sant Crist (el gran) i la Mare de Déu dels Dolors (la Dolorosa), tradicionalment portada per noies.

Es van fer les 13 estacions amb les corresponents lectures, des de la sentència de mort de Jesús fins a la crucifixió, davallada de la creu i inhumació al sarcòfag.

Hi va participar molta gent, del poble i vinguts de fora els dies de Pasqua. I aquest any amb la novetat dels timbals de la colla dels grallers que van acompanyar el compàs de la processó d'una manera que tothom va agrair.

Calonge de Segarra celebra la Festa del Panellet

Ajuntament.- Dilluns de Pasqua, com és tradició, va tenir lloc la Festa del Panellet a Santa Fe de Calonge de Segarra. Els actes van començar amb l'esmorzar popular "Tarifa plana". Seguidament, Tot Circ va oferir tallers i un espectacle per als més menuts. A 2/4 de 12 es va celebrar l'Eucaristia, amb l'acompanyament de la coral de Sant Martí Sesgueioles. A continuació, va tenir lloc la benedicció i el repartiment del panellet, amb la col·laboració de les cases Cal Suau i El Tossal. A la 1 del migdia, l'Associació Cultural i Educativa Calamanda va oferir una cantada i ballada de caramelles per amenitzar la festa.

Festa del Perdó a Cellers

Ramon Torné.- El dia 26 de març va tenir lloc la Festa del Perdó al Monestir de Sant Celdoni i Sant Ermenter de Cellers. Aquesta celebració tradicional, que es duu a terme cada any el diumenge abans de Rams, va consistir en l'ofici de la missa per part de mossèn Fermí acompanyat dels Priors de Cellers i nombrosos veïns de Torà i altres indrets. També es cantaren els goigs dedicats als sants patrons del Monestir mentre se'n veneraven les relíquies. En acabar, s'oferí als assistents un petit refrigeri.

Caramelles a Vallferosa

Laia Cererols.- El diumenge de Pasqua, dia 9 d'abril, els caramellaires de Llobera van visitar la parròquia de Vallferosa, després de cinc anys sense actuar. Més d'una seixantena de persones conformaven enguany el grup de caramelles de Llobera, que van arribar a Santa Maria de Vallferosa a les onze del matí i van ser rebuts per les prioros, que van col·locar la tradicional cinta a la bandera del grup de caramelles.

Seguidament, els caramellaires van interpretar tres cançons i van ballar el ball de cascavells de Llobera i la bolangera. A més a més, aquest any, els infants del

grup de caramelles també van ballar el seu ball de cascavells.

Més de 40 persones, entre els quals hi havia veïnes i veïns de les masies de Vallferosa van gaudir de la vista del grup de caramelles de Llobera.

Castellfolit: Teatre en anglès

Escola Sant Roc.- Cada any pels voltants de Sant Jordi els nostres nens i nenes de l'escola Sant Roc surten en escena per representar alguna obra de teatre en anglès. Aquest any han representat l'obra *Lakshmi and the clever washerwoman*. La història narra la llegenda d'una dona humil en una ciutat de l'Índia que li va canviar la sort. Una història on ensenya que l'honradesa garanteix bona sort i salut. Els infants van actuar molt bé i amb molta il·lusió.

L'escola d'Ardèvol: Teatre infantil per Sant Jordi a Pinós

Infants d'El de l'escola d'Ardèvol. - Els nens i nenes de l'escola d'Ardèvol vam fer el teatre "El gat rumberu". El vam fer a Pinós el divendres dia 21 de abril i hi havia molta gent, ens va semblar que cinquanta o quaranta persones. Van venir els papes i les mames, els avis i les iaies i també les germanes grans.

Aquest teatre ens el vam inventar perquè estiguessin contentes les nostres famílies, amics i gent que no coneixem i que ha vingut a veure'ns. *El gat rumberu* és una cançó i un conte que vam convertir en teatre els nens i nenes de l'escola. Ens ho vam passar genial assajant-lo i fent-lo a Pinós davant de la gent. Esperem que a tots vosaltres us hagi agradat molt!

Homenatge als cent anys de Consol Nadal Oliva

Ajuntament. - El passat 21 d'abril, la calongina Consol Nadal Oliva va complir 100 anys i se li va fer entrega de la medalla centenària de la Generalitat, per part de la directora dels Serveis Territorials de Drets Socials a Barcelona, Lluïsa Nicolau, acompanyada per l'alcalde i el regidor de benestar social de Calonge de Segarra.

La Consol és filla ca l'Oliva de Calonge, es va casar amb el Josep Montaner i se'n va anar a viure a cal Mariano, del nucli del Soler, amb qui va tenir dues filles, la Maria Rosa i l'Anna Maria. L'homenatjada és un dels exemples d'humilitat, valors i amabilitat i ha arribat al centenari amb bon estat de salut. Moltes felicitats!

La Molsosa, taller de joies de resina

Rosa Vila. - El dia 15 d'abril al local social de la Molsosa es va fer un taller, organitzat i subvencionat per l'Ajuntament, per conèixer les tècniques de la resina UV, un tipus de resina que s'endureix sota la llum ultraviolada (UV) o llum solar directa.

El taller, dirigit per la Núria Bastida de Solsona, va reunir un bon grup de dones que van aprendre a confeccionar des de un punt de llibre, a diferents penjolls i clauers.

Totes van poder triar diferents models i colors i, en acabar el taller, la Núria també ens va ensenyar a embolicar les peces fetes per poder regalar la diada de Sant Jordi.

Vicfred celebra el dinar de germanor

Josep Verdés.- Un any més el veïns de Vicfred van gaudir un dia molt assolellat d'un bon dinar de germanor, concretament el 29 del passat mes d'abril per ser més exactes. La trobada va reunir al voltant de taula uns 75 comensals entre petits i grans que van poder gaudir d'un bon aperitiu de primer, graellada de carn de segon i per postres un bon gelat.

La diada va començar ben d'hora amb l'engalanament del local, amb el parament de la taula i la preparació de la brasa. I després de dinar i una bona sobretaula esperava a tothom un bon espectacle anomenat "Homes" de la mà de l'humorista Mayte Carreras. Tot va sortir rodó i tothom va quedar d'acord de tornar-ho a fer l'any que ve si Déu vol.

Diumenge de Rams a Ivorra

Canòlich Fàbrega.- La benedicció de les palmes el Diumenge de Rams és una de les tradicions més esperades pels més joves d'Ivorra.

Acostuma a tenir molta participació i aquest any no va ser diferent, vam veure la plaça plena de palmes, palmons, branques d'olivera i de llorer.

El Diumenge de Rams té una significació molt especial i és que és la festa que inicia la Setmana Santa i la Pasqua. A més a més, per als més joves, també és una setmana on no hi ha escola i l'aprofiten per passar-la el poble, on es reuneixen tots els "verenejants".

DESPATX D'ARQUITECTURA

estudi
BLAT
ARQUITECTES

Projectes
d'obra nova
i reforma

Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)

Cèdules
d'habitabilitat

Certificats
d'eficiència
energètica

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

Obres de millora al nucli de Dusfort

Ajuntament.- Les obres per millorar el nucli de Dusfort contemplen una reforma integral, basada en la millora de l'accés al nucli; l'arranjament de diversos carrers amb la substitució del clavegueram i de les canonades de la xarxa d'abastament d'aigua potable, el soterrament del cablejat elèctric i la substitució de l'enllumenat públic; la instal·lació d'una fossa sèptica homologada, i el desplegament de la fibra òptica

Les obres han estat adjudicades a l'empresa Boscirem, SL i tenen un cost de 315.551,57 euros (IVA inclòs), que es finançarà mitjançant una subvenció de 250.000 euros de la Generalitat de Catalunya (PUOSC) i fons propis de l'Ajuntament de Calonge de Segarra.

Sant Jordi a l'escola de Sanaüja

Toni Padullés Rius.- L'Associació de Famílies de l'Escola (AFA) va muntar la parada de roses i llibres de Sant Jordi amb l'objectiu de dedicar-ne els beneficis als nens i nenes de l'escola (per arreglar el pati, fer una sortida de final de curs o bé alguna activitat didàctica).

Fins fa un parell d'anys es muntava només la parada de roses però l'any passat ja es van animar a posar-hi llibres i aquest any han repetit, amb èxit. L'AFA creu que és una bona manera d'incentivar la lectura a tots els nivells, ja que van posar a la venda llibres per a totes les edats. I és que Sant Jordi, per fer una bona festa, necessita els llibres ben a prop de les roses.

En aquesta ocasió, com a novetat, també oferien imants en forma de rosa que havien fet els nens i nenes amb l'ajuda dels mestres (una proposta sorgida de l'escola per implicar l'alumnat).

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, berrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

**PODOLOGIA
TORÀ**

Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ

630-111-145

podologiatora@gmail.com

2a fase de museïtzació de la Mina Vicenta

Redacció. - L'Ajuntament de Calonge de Segarra ha portat a terme la segona fase de museïtzació de l'anomenada "Mina Vicenta", localitzada el 2019 i rehabilitada per a poder ser visitada com a patrimoni miner de la conca minera de l'Alta Segarra. Ara, amb la segona fase els visitants podran endinsar-se en el món de la mineria del segle XIX i principis del XX.

Les obres han consistit en la sonorització dels antics treballs de l'interior de la mina; la il·luminació interior amb plaques solars; la instal·lació de plafons explicatius, i la recreació amb perfils metàl·lics dels miners treballant a l'interior de la mina.

Concert de veus d'homes a Torà

Ramon Torné. - El passat 6 de maig va tenir lloc a la sala del convent de Torà un concert de música a càrrec de CordHomes d'Osona. El grup, format íntegrament per 32 veus masculines de diferents pobles de la comarca d'Osona ens oferí una magnífica interpretació de peces musicals antigues i actuals de diversos autors. La direcció va anar a càrrec de Pere Mateu, i l'acompanyament al piano de Núria Serrat, actuant com a rapsode Joan Crosas.

Entre els cantaires cal destacar que hi havia un toranès, en Jordi Palou, de cal Palou, que actualment viu en aquella comarca però no oblidar mai Torà, i fou l'artífex de la vinguda de la coral osonenca a Torà.

L'acte estava organitzat per l'Associació del Patrimoni amb el suport de l'Ajuntament de Torà, la Diputació de Lleida i l'Institut d'Estudis Ilerdencs.

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

Plaça de la Creu
TORÀ

Taller de memòria a Vicfred

Josep Verdés.- El passat dia 4 de maig va començar el taller de la memòria (recorda, comparteix, viu) adreçat a tota la gent del municipi. El taller, impartit per la psicòloga Anna Carné, de Mollerussa, treballarà la memòria amb tota mena de materials: imatges, objectes i reculls musicals.

La memòria és important en totes les etapes de la vida d'una persona i per tant es tracta d'anar treballant-la sempre perquè això ens ajudarà sempre a sentir-nos molt millor. Aquesta, doncs, és la filosofia d'aquesta activitat que es duu a terme els dijous 18 de maig, 1, 15 i 29 de juny i la clausura el 13 de juliol. El taller ha tingut molta acceptació entre el veïnat i de moment hi participen 17 persones.

Vallferosa, Festa de Sant Marc i Santes Creus

Laia Cererols.- La parròquia de Vallferosa va celebrar un any més la Festa de Sant Marc i Santes Creus, una festa de Vot de Poble. El passat dissabte 29 d'abril el bisbe de Solsona Francesc Conesa, acompanyat del mossèn de la parròquia, Lluís Prat, van oficiar la missa anual a Sant Pere de Vallferosa, al costat de la Torre. Aquesta era la primera vegada que l'actual bisbe de Solsona visitava aquesta parròquia.

Una cinquantena de persones van assistir a la celebració, que va acabar, com és habitual, amb la benedicció del terme i la benedicció del pa, que es va repartir a tots els assistents. A continuació, els veïns i veïnes de la parròquia van celebrar el tradicional dinar de germanor.

Calonge de Segarra: Visites guiades al patrimoni

Ajuntament.- Calendari de les visites guiades:

- Mina Vicenta: Inici: 6 de maig - Dies: 1r dissabte de cada mes - Hora: 12,00 h - Aforament: 15 persones.

- Castell de Mirambell: Inici: 27 de maig - Dies: 4t dissabte de cada mes - Hora: 12,00 h.

Més endavant hi haurà visites guiades a les esglésies de Santa Fe de Calonge i de Sant Pere de l'Arç.

Per a reserves i informació: Anoia Patrimoni (635 922 384 / info@anoiapatrimoni.cat). També es poden concertar visites fora d'aquest calendari estable.

Rbla. Segadors, 59 baixos 25210 Guissona

Tels: 973 55 12 50 - 649 96 38 17

info@immoplanning.es

www.immoplanning.es

info@ramonriba-arquitecte.cat

www.ramonriba-arquitecte.cat

Rbla. Segadors, 59 baixos 25210 Guissona

Ivorra, Concert de la Universitat de Bismarck

Fermí Manteca.- El passat dia 6 de maig van visitar el Sant Dubte d'Ivorra els cors universitaris de la Universitat de Mary, en Bismarck, Dakota del Nord (Estats Units), i van oferir un concert de més d'una hora de durada, amb cançons dedicades a l'Eucaristia i altres pròpies de Nord-amèrica. Les 74 persones que van venir procedien de Montserrat i abans havien visitat i cantat al Palau de la Música, a la Catedral de Barcelona i a la Sagrada Família.

Des d'Ivorra van continuar la peregrinació per Saragossa, Lourdes i Tolosa, per tornar a Bismarck, des d'on agraït l'acollida i el plaer de cantar a Ivorra.

El Mercadal de Torà

Ramon Torné.- El passat 7 d'abril es va celebrar a Torà el ja típic Mercadal que arribava a la seva 14a edició. Enguany amb una important novetat, i és que es va passar de ser només al matí a tenir continuació tota la tarda.

El bon temps i l'èxit d'anteriors edicions va fer que fossin molts els visitants que ompliren els carrers i places, amb moltes parades que acollien la mostra de formatges, les demostracions d'antics oficis i d'artesanía, brocanters i antiquaris. També cal destacar la cercavila, els jocs infantils, i la implicació de diverses entitats toraneses que van participar, entre les que cal destacar l'Associació de Dones, l'Associació del Patrimoni, els Geganters, l'Associació de Joves, el Club de Futbol i el museu de la fusteria de cal Venturera.

L'Ecotour dels Geoparcs 2023 passa per Vicfred

Josep Verdés.- El passat 5 de maig va passar per davant del poble un carruatge provinent del Geoparc Mundial Unesco de la Catalunya Central, ubicat a Sabadell, per enllaçar amb l'altre Geoparc que hi ha a Catalunya, el de Aramunt al Pallars Jussà, anomenat Orígens, passant entre d'altres poblacions per Igualada, Calaf, Vicfred, Artesa de Segre etc, etc. Aquesta acció està emmarcada dins el pla Xarxa Natura 2000 i té com a objectiu conscienciar tothom per preservar l'entorn natural, netejant i recollint tota mena de residus dels marges de les carreteres i camins. Aquest carruatge feia uns 25 km diaris i va fer tot el recorregut entre els dos llocs durant la primera quinzena del mes de maig i no cal dir que va rebre tot el suport del poble de Vicfred per aquesta bona iniciativa.

La revista d'Ivorra: "I tu, d'on vens?"

Canòlich Fàbrega. - El dia 29 d'abril es va presentar la segona edició de la revista "*I tu, d'on vens? Busca les teves arrels*". És un recull d'anècdotes dels veïns i veïnes d'Ivorra, o bé de persones que tenen algun tipus de vincle amb el poble. Són històries, fets i relats que molts coneixen o n'han sentit a parlar, però que fins ara només la transmissió oral els ha recollit com a testimoni.

Per exemple, on era cal Tullenda? Què era la Ivorrana? Quins van ser l'origen de la rectoria o de l'ajuntament? On era el "teleclub"?

L'abril de 2024 esperem poder-ne fer la tercera edició.

Primera caminada popular dels bombers de Pinós

Ari Martin. - El passat 30 d'abril els bombers voluntaris de Pinós van organitzar la seva primera caminada popular. Els 150 assistents en van gaudir del recorregut: 13 km amb 340 m de desnivell positiu, amb parades singulars com al molí antic de Fornells, forns excavats als marges i fonts amb molta història. Els participants van poder recuperar forces en els diversos avituallaments, on es van donar entrepans de botifarra o pernil, aigua, cafè i fruita variada. Els organitzadors valoren positivament l'experiència i, després de l'èxit, es plantegen una segona edició.

Dinar dels caçadors a la Molsosa

Rosa Vila. - El dia 14 de maig, els caçadors de la Molsosa, com era costum, van fer la cloenda de la temporada de caça. Aquest any es van reunir tots al restaurant La Pala de Sant Pere Sallavinera. El fet de trobar-se, comentar les anècdotes de l'activitat cinegètica i dinar junts fa que s'estableixin llaços d'amistat entre els practicants de la caça.

A causa de la Covid, feia 3 anys que no s'havien pogut reunir per celebrar-ho. Aquesta vegada es van poder trobar caçadors, propietaris i amics per compartir un bon dinar.

Sant Jordi a Torà

Ramon Torné.- Com es habitual i seguint la tradició catalana, Torà va celebrar la diada de Sant Jordi. Aquest any, s'esqueia en diumenge, cosa que va facilitar que durant el matí la plaça del Pati estigués plena de gent que comprava roses i llibres en les parades que van instal·lar la Llar d'Infants "El Jordi" i els alumnes i professors de l'escola Sant Gil. Per la seva part, la llibreria Rovira va muntar la seva parada de llibres i roses a la plaça del Vall. A més, els visitants podien fer vermut que oferia l'Ampa del col·legi, i els més menuts podien accedir al pinta-cares que oferia la Llar d'Infants.

Obres d'urbanització al nucli clos de Massoteres

Dani Vidal.- L'Ajuntament de Massoteres està executant una actuació de millora als carrers que configuren el nucli clos del poble. L'actuació consisteix en la pavimentació i la substitució dels serveis de clavegueram i la xarxa d'aigua dels carrers. La conducció d'aigua potable es canvia i es col·loquen tubs nous que suporten més pressió. També es renova tot el clavegueram en conduccions noves i es col·loquen baixants a les canals de les teulades per a la recollida de l'aigua.

Les obres van a càrrec de l'empresa Catalana d'Infraestructures, que se les va adjudicar per un import de 236.568 euros. Per fer front a aquesta inversió, l'Ajuntament de Massoteres disposa de fons provinents del Pla Únic d'Obres i Serveis (PUOSC) 2020-2024.

Centre d'interpretació de la mineria de Calonge

Ajuntament.- Calonge de Segarra va presentar, dins les esmenes dels pressupostos generals de l'Estat, per mitjà del PDeCAT, un projecte per a la creació d'un centre d'interpretació de la conca minera de l'Alta Segarra, que s'ubicaria a la parcel·la de davant de l'Ajuntament de Calonge. Aquest projecte s'ha inclòs en els pressupostos generals de l'Estat, amb una subvenció nominativa de 34.000 euros que cobreix una part del cost del projecte.

Divendres 31 de març, el diputat Genís Boadella es va desplaçar fins a Calonge i va poder comprovar de la mà de l'equip de govern les intervencions realitzades en el nostre patrimoni, així com la maqueta del futur centre d'interpretació.

EL FORN DE BIOSCA, LA SEVA HISTÒRIA (2a part)

Vista de Biosca el 1930 (Foto de Francesc Blasi i Villaspinoso - AFCEC).

Posem fil a l'agulla per tal d'escriure la 2a part dels 50 anys d'història del forn de Dalt de Biosca que vàrem iniciar el passat número. En aquesta part ens ocuparem del temps de la Segona República i la Guerra Civil a partir de l'explicació que ens va fer en Josep Grifell Solsona, fill del matrimoni que va posar en marxa el forn i la botiga (la Bepa i en Florenci).

Quan va començar la Guerra Civil en Josep era un noiet d'onze anys. Li preguntem tant pel que va viure en aquells anys de la República i la Guerra Civil i també el que recorda que, amb el pas del temps, es contava a casa. I ens ho diu ras i curt, el temps de la República? "dretes i esquerres". Dues sales de ball (dretes i esquerres). Quatre cafès (també dretes i esquerres).

En aquell temps Biosca tenia uns 900 habitants, comptant Lloberola i també les masies, que tenien molta família (totes passaven de quatre membres).

La família del Josep tenia el forn, la botiga de comestibles i un molí de cereals (per donar menjar als animals). El pare havia comprat una camioneta i repartia pa fins a Vilanova de l'Aguda. Fins i tot, durant la república, van poder comprar un cotxe, un Chevrolet.

Té molts records de Sanaüja. Ens explica, amb un somriure, que des de l'eixida de cal Sila, que feien de fonda, va sentir un sereno per primera vegada... "son las doce, está nublado...". A Biosca no n'hi havia de sereno. Diu que al pare li sabia greu portar pa a Sanaüja perquè ja hi havia dos o tres forners.

El germà gran, en Ramon, estudiava a Cervera. Hi anava el dilluns en bicicleta i es quedava a la residència d'estudiants de la Universitat tota la setmana i el dissabte el pare l'anava a buscar. Els pares n'estaven orgullosos perquè era molt bon estudiant.

Del temps de guerra recorda el que en diu "els dos partits", dretes i esquerres. Les famílies de la dreta proposaven al pare que fos l'alcalde i en Florenci sempre els deia "no m'empieus que ja tinc prou mals de cap". I van insistir i pressionar fins que el van convèncer. Era una bona persona, ponderada i dialogant. Va fer el paper que es pot esperar d'un alcalde, mediador en els conflictes, defensor del poble, de tots.

Venia gent de la FAI de Cervera i preguntaven "hi ha algú que us faci nosa?" i ell sempre contestava que ja podien marxar, que no calia que tornessin, que a Biosca estaven tots bé, units. Van voler cremar l'església en diverses ocasions i ell sempre es plantava a la porta i no els deixava passar tot i que l'apuntaven amb un fusell amenaçant-lo. Fins que un dia que no el van trobar hi van calar foc i el Sant Crist de l'Ajuntament va anar a parar a la plaça, llençat des del balcó.

Les esquerres feien mítings proclamant els

lemes revolucionaris i la necessitat d'aturar el feixisme. En recorda un que el va impactar molt. Des del balcó de cal Negret es feien els parlaments, la plaça era plena de gent fins que va arribar la guàrdia civil de Torà i es va posar a apuntar amb els fusells als que eren al balcó dirigint el míting. Diu que hi va haver un desconcert, la gent fugia esporuguida i els qui havien parlat des del balcó van anar saltant pel torrent de Pasterola fins a ser fora del poble.

Els de la FAI un dia li van prendre el camió i poc després el cotxe Chevrolet (i això que el tenia amagat en una pallissa colgat de palla).

Les famílies alineades amb la dreta d'aquells anys havien pressionat al Florenci per tal que agafés el càrrec d'alcalde de Biosca, ell s'hi va jugar la pell defensant a tothom i fins i tot va tenir un fusell al pit davant de la porta de l'església. Però així que va caure l'Ebre, el novembre del 1938, i la República va donar la guerra per perduda, les mateixes famílies que l'havien proposat com a alcalde es van afanyar a denunciar-lo per

Segell de l'Ajuntament amb la signatura de l'alcalde, Florenci Grifell

republicà. Entre els d'una banda i els de l'altra els ho havien pres tot.

La Bepa i en Florenci ja tenien els quatre fills, en Ramon (17 anys) el Josep (13 anys) la Teresa (8 anys) i la Maria (6 anys). Van poder comprar un carro i una mula i, amb quatre famílies més de Biosca, van iniciar la marxa cap a l'exili, cap a França.

Toni Padullés Rius

(Continuarà)

Nou Servei D'OFTALMOLOGIA

Oftalmologia infantil i d'adults
Revisions
Cataractes
Control de glaucoma
Oculoplàstia

**Per urgències oftalmològiques consultar disponibilitat.*

Cristina Pont Vives
Oftalmòloga
Col. N° 2504863

Serveis Mèdics Calaf

Informació i

Cita prèvia: **93 869 80 47**
informacio@serveismedicscalaf.com

www.serveismedicscalaf.com Raval St. Jaume, 29 08280 Calaf, BCN

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Jordi Clavier

Fuster ebenista

**Mobiliari a mida, portes, parquet,
cuines, revestiments de paret
persianes, mosquiteres,
reparacions...**

649 029 827

www.fusteriaclavier.com
info@fusteriaclavier.com

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ
Tel. 973 473 547 consangil@telefonica.net

**ACOFISCO
ALFIC** Consultoria
Comptable, Fiscal
Laboral i Jurídica

Plaça de la Creu, 3 25750 Torà - LLEIDA
info@cofisco.es

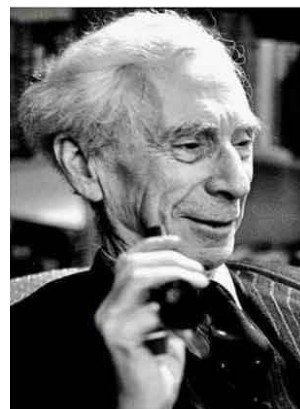
973 473 317 - 93 869 16 35

WWW.
valldellobregos^{cat}

Q
Què hi
trobaràs?

Presentació
Situació
Municipis
Racons d'interès
Les masies
Rutes
La natura
La prehistòria
La frontera
L'art medieval
El barroc
L'arquitectura
popular
Paisatges
Festes i tradicions
Serveis

Llobregós
Informatiu

***"Gran part de les
dificultats per les
quals travessa el
món és perquè els
ignorants estan
completament
segurs i els
intel·ligents
plens de dubtes."***

Bertrand Russell

FESTA DEL ROSER

La tradicional Festa del Roser de Torà cada any ens proporciona poder gaudir d'uns Priors i Prioires que s'afanyen a fer possible una festa lluïda en tots els sentits: guarnint la capella del Roser, presidint la missa solemne del dia i, sobretot, amb la dansa del Roser a la plaça del Pati.

Aquest any tothom ha pogut admirar el resultat de molts mesos de feina per deixar la capella de la Mare de Déu del Roser d'una manera molt digna, recuperant la imatge de l'antic retaule barroc, destruït durant els primers dies de la Guerra Civil, tret d'alguns plafons que es conserven al Museu de Manresa. Unes gran lones reproduïxen les fotografies antigues en blanc i negre que es conserven de l'antic retaule barroc. Els mateixos Priors i Prioires han fet totes les gestions per aconseguir els recursos per fer possible aquesta millora, a part que han pintat la capella i l'han dotada d'una nova il·luminació més adient.

Ha estat, doncs, l'esforç del encarregats de la

festa d'enguany, però també dels anteriors que havien anat estalviant perquè arribés el moment de millorar la capella de la patrona d'aquesta festa tradicional. Tant l'ajuntament de Torà com algunes empreses del municipi també hi han col·laborat.

L'enhorabona als Priors i Prioires del Roser: Mariona Lunar Cererols, Arnau Prats Vilamajó, Nerea Menéndez Alonso, Pau Culell Marco, Irina Kosiv, Roman Pizo, Trini Ruiz Martínez i Josep Maria Aixut Grau.

En finalitzar la cerimònia religiosa i abans de ballar la dansa s'han fet públic els noms dels nous Priors i Prioires que s'encarregaran de la festa de l'any 2024: Laura Porta Simó i Pere Pla Trabé; Sílvia Porta Simó i Gerard Cases Bernaus; Laura Campos Frías i Adrià Huguet García; Xènia Porta Ruiz i Joan Coscollola Coletes. Molta sort i molts encerts!

LA BAQUIOL DE BIOSCA

Us convidem, a tots els lectors i lectores, a la 3a edició de La Baquiol de Biosca que tindrà lloc **el dia 24 de juny**. Durant el transcurs del dia s'hi podrà trobar activitats, exposicions, parades, ambientació i actuacions, tant per adults com pels més menuts de la casa al llarg de tot el poble. La jornada conclourà amb una actuació a càrrec de Sound de Secà. En l'actualitat, la festa se celebra en honor a la dona treballadora, lluitadora i poderosa. Tanmateix, per aquells lectors més curiosos, la història data del segle XIX, quan "la Bruixa" (La Baquiol) va ser cremada en una foguera acusada de bruixeria per la mort d'un infant.

Us hi esperem!

Últimes notícies sobre “la Bruixa de Biosca”

A les portes de la 3a Fira de La Baquiol, que commemora la memòria de la dissortada i mal anomenada “bruixa de Biosca”, algunes recerques realitzades a l'Arxiu Diocesà de Solsona (més concretament als llibres sacramentals de la parròquia de Biosca), han permès treure a la llum noves dades inèdites i sorprenents sobre la biografia de Teresa Guàrdia, àlies “La Baquiol”.

En primer lloc, i contra la creença que es tractava d'una dona sola, sense cap tipus de xarxa de parentiu o de suport, hem descobert que Teresa era una dona casada, donat que l'any 1777 es documenta el seu matrimoni amb Nicolau Baquiol a Biosca i el capellà que els va casar era Mn. Pere Puig i Macià. Aquesta notícia és interessant, a més, per saber l'origen del sobrenom de “La Baquiol”, que es correspondria, en aquest cas, al cognom del marit.

Una altra dada reveladora és la mort -consignada al corresponent llibre de defuncions- d'un tal Anton Baquiol l'any 1793. Aquest jove, traspasat prematurament, seria el fill de Nicolau i Teresa. No sabem si el matrimoni hauria tingut més fills, però no és descartable pensar que potser era el seu únic fill. I qui ho sap, si el dolor de la pèrdua hauria convertit Teresa en la dona esquerpa i malhumorada que dibuixen les posteriors narracions de la seva història.

Finalment, la darrera dada documental és que

el 17 de juny de 1812 mor Anton Baquiol i aquest consta ja com a vidu en aquest moment. Això, per una banda, confirma que el linxament i assassinat de la Teresa s'hauria esdevingut durant els primers anys del segle XIX, per bé que fins ara se'n desconeix la data amb precisió. La dada més sorprenent, però, segueix essent com l'imaginari posterior sempre ha construït el personatge de La Baquiol com una dona “sola” i amb tots els tòpics que l'abocaven a la vulnerabilitat, per la qual cosa l'existència d'un marit trenca amb aquesta narrativa. Un marit que no es fa “present” ni en la peripècia del seu assetjament —la primera pallissa tumultuària i posterior assassinat— ni en cap intent de fer justícia després de la seva mort, potser perquè tot plegat coincidí amb l'esclat de la Guerra del Francès i Anton Baquiol ja seria un home vell, no sabem ni si amb ganes de viure. De fet, l'únic intent de processar els acusats va tenir lloc el 1814, dos anys després de la mort del marit.

Tot plegat una història truculenta, de dissort i de desmemòria. És per això que no deixa de ser una bona notícia que la recerca documental permeti posar-hi una mica més de llum i que la Fira dedicada a la Teresa (“La Baquiol”) contribueixi a restituir-ne la dignitat, ni que sigui dos segles després.

**Montserrat Cuadros
Maria Garganté**

AUTOESCOLA
ROS

Tels. 625 675 150
973 551 011

c/ Fluvià, 34
25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

OLIVIA CIVIL

OSTEOPATIA
IOGA · RETIRS
a Prades de la Molsosa

Més info:
OLIVIA CIVIL
664 735 137
<https://osteo-ioga.com>
@osteo_ioga

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
Tel i Fax 973 473 181
25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC **R. R.**

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
☎ (973) 47 33 27
25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
Plaça del Vall n° 8, TORÀ
Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panels de fusta i panels d'imitació pedra

Josep Mª Tasies
pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
C/ Sant Jaume, 2
25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

ENTREVISTA A JORDANA SALVADÓ

A la nostra Vall del Llobregós tenim una doble campiona d'Espanya, la Jordana Salvadó. No fa gaire va assolir el pòdium més alt en dues modalitats esportives: les curses de gossos de trineu. Ella mateixa ens explica en què consisteix, quines modalitats hi ha i quines són les seves sensacions i experiència en aquest esport.

On vius actualment, Jordana?

Actualment visc al terme d'Ivorra, encara que faig vida a Torà, Ponts i Guissona. Porto vivint a la província de Lleida prop dels quatre anys i no ho canvio per la meua vida anterior a Tarragona, que es d'on vaig venir. He de dir que des que vaig arribar aquí, m'he trobat sempre com si fos a casa.

El teu esport es diu *múxing*, explican's en què consisteix

Dins del *múxing* podem englobar la terra i la neu, encara que avui dia poca neu podem practicar a causa del canvi climàtic que estem patint. El *múxing* és l'esport dels gossos de trineu, el que antigament podíem veure a la tele com a Pirena. Ara parlem d'una evolució i nou format d'aquest esport on els protagonistes segueixen sent els gossos. Correm en circuits de no més de 8 km a grans velocitats, així que hem de tenir un control absolut sobre el gos que portem davant. Hi ha

varies modalitats, com el *canicross* (córrer amb el gos lligat a la cintura), el *bikejoring* (córrer amb el gos lligat davant de la bici), el *scooter* (on podem lligar un o dos gossos), els *carros* (amb 4, 6 i 8 gossos), l'*esquijoring* i els *trineus*. Tots ells liderats sempre per gossos davant i units a la persona o vehicle mitjançant una línia de tir. En el meu cas practico el *scooter* o patinet amb un gos.

On i quan es va celebrar el campionat d'Espanya?

Aquest any vam disputar-lo a Olvega, Soria, en un circuit ràpid i on els gossos van disfrutar molt. Va ser durant el pont de desembre i va durar dos dies.

Vas conquerir els campionats d'Espanya en dues modalitats?

Sí, en NEGAN i jo varem quedar Campions d'Espanya en la modalitat *Scooter* un gos, per

Vaig poder complir el somni de participar en un campionat europeu, que es va disputar a Leipa (Alemanya)

segon any consecutiu. I també vam guanyar la Copa d'Espanya de *múxing* per segon any consecutiu. Aquesta darrera modalitat està formada per varies proves distribuïdes durant el calendari de la temporada. La suma de totes treu una puntuació per poder assolir el podi de copa.

Vas participar en un campionat europeu?

També vaig poder complir el somni de participar en un europeu, que es va disputar a Leipa (Alemanya) els dies 10, 11 i 12 de novembre. La posició que ens vam endur és la 20a, de la qual em sento molt orgullosa, doncs el nivell fora d'Espanya és molt alt. Ens va servir per agafar confiança i experiència de cara al mundial que disputarem aquest any.

Tinc entès que el mundial se celebrarà a França...

Si, la meua intenció es poder participar-hi i porto preparant-me des que hem acabat aquesta temporada. De fet és el meu objectiu principal, fer-ho bé i poder lluitar entre les millors del món. Afronto aquest repte amb il·lusió i ganes, però les carreres s'han de córrer i a més tenim un factor imprevisible que són els gossos, així que, mai se sap!

Com es diu el gos amb què vas guanyar els dos campionats?

Aquest any el gos que ha guanyat tot ha sigut en NERON. L'any passat va ser la RAINBOW la que ho va guanyar tot.

Quants anys fa que competeixes en aquest esport?

Doncs fa 10 anys que el meu primer gos, el NERON (avui ja té 13 anys) em va fer descobrir sense voler tot aquest món. S'ha de dir que jo no havia fet esport en ma vida i a dia d'avui és quelcom essencial per a mi.

Quantes hores dediqueu a l'entrenament, amb el teu gos, i on ho feu?

La veritat és que hi dedico gairebé tot el meu temps "lliure" o, millor dit, a aquest estil de vida, perquè avui dia això és la meua vida, no és cap hobby. Entreno jo per separat uns 5 dies a la setmana, després els gossos també tenen els seus entrenaments i ho porto tot molt planejat i estructurat. La gran sort que hem tingut al arribar aquí és que no tenim problemes per poder entrenar els gossos, sempre demanem permís i mai ningú ens ha dit res. Busquem camins planers, ciclables,

sense trànsit i amb visibilitat, sempre entrenem a primera hora del matí.

Quants gossos tens?

En tinc 9, de gossos, de diferents edats, alguns ja jubilats.

Vas quedar tercera a nivell estatal de trineus sobre neu, esport conegut com *skijoring*...

Si, també sóc bronze d'Espanya en *skijoring* i subcampiona de Catalunya. Aquesta modalitat és de les que més m'agraden, però malauradament la que menys puc practicar. Bàsicament és esquiar amb el gos lligat a la cintura amb esquís de *skating*. Agafes grans velocitats i has de tenir un control màxim sobre el gos; però la sensació és indescriptible, el silenci, el escoltar el gos davant

mentre llisques per la blanca neu... per a mi, una de les millors experiències.

T'hem vist participant com a voluntària en l'organització de les caminades populars de Torà. T'agrada col·laborar?

Tot el que sigui fer "poble" m'encanta, sóc super sociable i m'agrada conèixer gent, també faig fotografies quan puc i intento, sempre que el meu poc temps m'ho permet, apuntar-me a coses que englobin poder estar en contacte amb la gent de l'entorn on visc i si, a més, se suma esport i natura i un bon menjar, allà que hi seré!

Moltes gràcies, Jordana, i molta sort en les properes competicions.

Ramon Torné

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com
Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Connecta amb la Vida

IOGA I AYURVEDA EN FAMÍLIA

28-30 JULIOL
PRADES DE LA MOLSOA

Més info: 664 735 137
@osteo_ioga @ariadnaciivil

Serveis i Neteges Segarra

Atenció personalitzada per a avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a particulars, despatxos, obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

SOM LLAVOR

SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA

658 55 03 76

Venda de llenya i pèl·let a domicili

CAL MAS DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

GESTORIA ASSEGURANCES **LABORAL-FISCAL COMPTABILITATS**

MAQUINARIA AGRÍCOLA

SOLA

FIRA DE SANT PONÇ, A PRADES DE LA MOLSOSSA

Aquest 2023, fa 25 anys dels devastadors focs que ens van afectar de ple a Prades. Un any després, naixia l'Associació Cultural de Prades, una acció col·lectiva per reivindicar comunitàriament el nostre poble, la nostra cultura i les ganes de fer coses.

Enguany, després de la pausa per la covid, els veïns i veïnes hem tornat a organitzar la fira de Sant Ponç. Fet que denota que Prades és ben viu! Amb més mans per treballar, més somriures

i molts moments que fan del nostre petit poble un lloc molt especial per totes i tots nosaltres.

Amb la voluntat de col·laborar amb iniciatives que es duen a terme al nostre voltant, enguany la Fira va presentar diferents novetats. Una caminada per descobrir l'entorn de la mà de la cooperativa solsonina Sàmara, qui també va organitzar un taller de caixes niu que penjarem al bosc. L'Olívia, d'Osteoioga, va organitzar una matinal de ioga a l'era de Cal Garriga, casa on habitualment fan estades i ofereixen servei d'osteopatia. L'Orri dels Ens va exposar part de la seva obra ubicada a Els Quadrells, una obra sensorial i immersiva que cal conèixer. Com ja és habitual, la cooperativa Territori de Masies també va ser-hi present oferint les croquetes elaborades amb productores i productors locals.

Una vintena de parades van inaugurar la Fira a les 10 del matí, tot i que ja feia una bona estona que les brases eren enceses preparant el ja tradicional esmorzar de fira, del que van gaudir un centenar de persones. Durant tot el matí vàrem gaudir de la música dels acordions de la Diatònica pels carrerons del poble. Un matí

en el que els carrers eren plens de gom a gom.

Al migdia una bona arrossada de germanor a l'era de cal Nicolau, amb 150 persones gaudint del dia i de l'arròs.

La Diatònica va posar el punt i final al dia amb unes danses a la plaça, acompanyades d'una bona xocolata desfeta, que com cada any i que en siguin molts, la va fer la Rosa de cal Patisser.

Un dia fantàstic que va acabar amb una bona pluja.

Com hem mencionat a l'inici de la notícia, aquest any en fa 25 dels focs del 98. El 15 de Juliol, amb motiu de la Festa Major, hem organitzat una taula rodona amb la Petita Granja de Claret, la bona gent de Rotés que fa anys i panys que treballen al bosc i el Marc Castellnou, un expert en extinció d'incendis, per abordar un dels grans reptes actuals; la gestió forestal. Un cop acabada, l'Alidé Sans en delitarà amb un bon concert per tancar la jornada. Potser hi haurà alguna altra sorpresa que encara estem pensant.

CAMINADA POPULAR DE TORÀ

Curiositats de la caminada ja feta: per tornar-hi

Aquest any hem fet la 42a Caminada Popular de Torà, a Palouet i Vicfred, passant pel Pont del Diable a l'anar i per l'església de

Sant Pere dels Empalous al tornar. Els que van fer la llarga també van arribar fins al pou artesià de Mardern a Vicfred.

Havia de ser una caminada on trobar aigua als horts i a la bassa de Palouet i al pou de Mardern; però no va ser així ja que la secada que patim no ho va permetre. Pensàvem que la gent tornaria desil·lusionada per aquest fet, però per sorpresa nostra, van tornar entusiasmats. Una caminada

fantàstica, ens deien; el paisatge espectacular, encara amb diferents tons de verd, la calma, i la tranquil·litat dels camins ondulats per on hem passat, la passejada pels dos pobles i la bona rebuda que hem tingut a Palouet i Vicfred ho han fet fantàstic.

I doncs? Quines curiositats més podem trobar-hi si hi tornem?

Doncs per exemple, podem apreciar que Palouet havia sigut un poble fortificat fins fa ben poc, fins el 1930 i que queden les restes del que havia sigut el castell, documentat ja el 1116 on actualment hi ha cal Cuadros. L'església romànica és dedicada a Sant Jaume. A la bassa, si hi ha aigua, podem identificar gran varietat d'ocells, ànecs, fotges... i passejar pels horts, zona declarada espai natural protegit de les Valls del Sió - Llobregós.

També, saber que quan érem a Vicfred érem dalt un altiplà a 636 m entre la Conca del Sió i la del Llobregós. Palouet queda a 503 m, Sant Pere a 576 i Torà a 448.

I que Vicfred marcava el límit entre els comtats d'Urgell i el de Cardona i es menciona ja el seu castell en el testament de Mir de l'Aguda l'any

1080 a la seva dona Engelsia abans de marxar de peregrinació a Santiago de Compostella.

Que el pou de Madern a Vicfred mesura les reserves de les aigües freàtiques. És el punt més alt de la capa freàtica de bona part de la Segarra des de la plana de Guissona. Està documentat ja l'any 1058.

I comprovar que l'actual església de Sant Pere dels Empalous es construeix a partir d'una torre circular esbotzada d'origen medieval que és aprofitada en forma

d'absis a partir del qual es forma una petita nau el segle XVII. L'anterior església era en un altre turó o murinyol a 50 metres de l'actual i se'n té documents ja del 1394. Actualment no hi queden restes. Des de la capella es divisa la serra de Vicfred, la plana de Guissona, la vall d'Ivorra i Torà.

I encara moltes més curiositats per descobrir...

Maria Bagà

La caminada passa per Vicfred

El dia 30 d'abril va passar per Vicfred la 42a Caminada Popular de Torà. Els participants de la ruta llarga de 22 km van gaudir del paisatge i, en arribar al poble, van poder reposar forces amb aigua fresqueta, anar als serveis i visitar l'església parroquial de Sant Esteve. Després van seguir la caminada per visitar un lloc emblemàtic que els veïns de Vicfred tenim molt apreci, el Pou de Madern, un pou artesià d'on hi brolla aigua tot l'any.

Josep Verdés

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

EL BATEC DELS NOSTRES POBLES

Cansat d'una disputa filosòfica en la que es posava en dubte l'existència del moviment, Diògenes el Cínic esgrimí la frase "El moviment és demostra caminant" i, tot seguit, abandonà els seus oponents. El significat és simple, en algun moment de la vida cal passar de les paraules als fets ja que, tan fàcil com el "moviment", el treball i la feina ben feta es demostren, precisament, actuant.

Durant l'abril d'enguany he participat en dos esdeveniment toranesos que posen de manifest aquesta gran veritat. No cal dir que en el primer cas la dita de Diògenes s'escau meravellosament, ja que la 42ena Caminada Popular de Torà és una activitat que demostra que és pot mobilitzar i dinamitzar la vida del poble precisament "caminant". Una activitat que és l'espectacular fruit d'un grup de persones, anònimes en molts casos, però convençudes que el seu esforç fa que la vida dels nostres pobles tinguí sentit. Com també de les Entitats que els donen suport.

L'altre esdeveniment que justifica la frase de Diògenes és el Mercadal del Divendres Sant a Torà. Quanta feina ingent requereix aquest mercat anual que ja forma part de l'imaginari de les nostres contrades. Siguem agraïts i reconeixem-ho. Tant en aquest cas com l'anterior, queda clar que com diu l'Evangeli "pels seus fruits els coneixeu". Tots vosaltres, voluntaris, uns amb cara i ulls,

però molts altres anònims, sou els que amb els resultats de la vostra feina manteniu el batec del nostres pobles. L'enhorabona.

Els que podem gaudir d'aquestes activitats amb la nostra presència activa també fem que el poble bategui. El batec s'aturarà si no anem tots a l'una: voluntaris i participants convidats. I l'infart pot estar servit.

Josep Palou i Brau

Subscriu-te

h
i
g
u
a
n
y
a
r
à
s

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

ELECTRONICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

LA INCLUSIÓ: UNA LLARGA LLUITA

Al nostre voltant hi ha moltes persones que en el dia a dia es troben limitades per obstacles físics o de comprensió, són persones amb algun tipus de diversitat especial i que no podem obviar, ja que els impedeix dur la seva vida amb “normalitat”. Sovint, doncs, si anem amb elles, és quan també ens adonem que ens afecta a nosaltres.

Arreu de Catalunya, i si ens centrem en l'àmbit arquitectònic, moltes voreres són estretes, alguns baixadors tenen unes rampes amb fort pendent que són impracticables, si la vorera és ampla, fàcilment t'hi pots trobar un cotxe aparcant al damunt, un fanal, un senyal o la terrassa d'un bar al mig que impedeixen el pas. I ja no parlo d'aquelles persones que aparquen, sense autorització, en espais reservats per a cotxes adaptats.

Tot aquest seguit de “queixes” també les podem trobar als mitjans de comunicació amb titulars preocupants com aquests: “Un 70% dels discapacitats veuen inaccessible la informació de l'administració” (Diari de Barcelona); “Més de la meitat de les persones amb discapacitat no pot viatjar per manca d'accessibilitat” (Social.cat); “Les persones amb discapacitat intel·lectual denuncien que les barreres d'accessibilitat cognitiva els dificulta la participació a la societat” (Diari de la discapacitat); “Una campanya electoral més sense accessibilitat cognitiva” (Social.cat); “El 9% de la red ferroviària

de Barcelona es inaccessible para discapacitados” (20minutos.es), i un llarg etcètera.

Les barreres arquitectòniques no són les úniques barreres. Per exemple, elevats percentatges mostren que per a moltes persones l'accés a la lectura és limitat, altres tenen dificultat per entendre els comunicats de salut o de l'administració pública, i no hi ha senyalització adaptada als carrers dels molts pobles i ciutats. Quan es garanteixi la possibilitat d'una total utilització autònoma i còmoda, podem parlar de pobles i ciutats inclusives. Fins aleshores, la lluita per part dels que ho pateixen serà llarga.

Potser ara, amb un canvi de les polítiques locals, és un bon moment per fixar-s'hi, i per valorar i tenir present que totes les activitats, carrers, edificis, etcètera, siguin accessibles a persones amb qualsevol mena de diversitat, i d'aquesta manera es vagi construint una societat més igualitària. Confio que sigui així.

Aida Santesmasses Farré

Orgull de ser ...
(≡) **Prensa Comarcal**

Només nosaltres
expliquem la
TEVA HISTÒRIA

Llobregós
informació

SOM TERRITORI
SOM FIDELS
SOM IMPORTANTS
SOM LA TEVA PREMSA

IKIGAI Psicologia

- Acompanyament psicològic
- Teràpia Assistida amb Cavalls (TAC)
- Estimulació Cognitiva i Rehabilitació Neuropsicològica
- Intervenció de suport conductual, autodeterminació i autonomia

Xell Miret
Núm. col·legiada 23.574
A domicili / TAC al Molí del Vidal (Torrefeta)

☎ 613 03 11 74
✉ xell@ikigaipsicologia.cat
🌐 www.ikigaipsicologia.cat

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

Tel. 973 55 16 98

**C/. Sant Pol, 13
25210 GUISSONA**

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

El detall

Floristeria

☎ 655 511 655

@ @floristeria_al_detall

✉ floristeriaaldetall@floristeriaaldetall.cat

📍 Plaça de la Creu, 10, 25750 Torà, Lleida

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

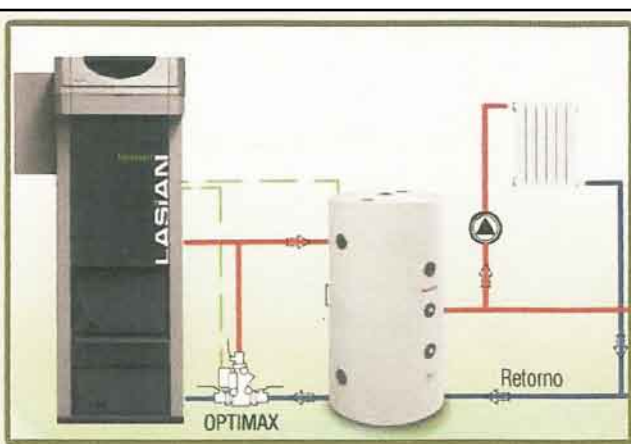
Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA

jaf@viladetora.net

MIQUEL VENQUE, APICULTOR A LLOBEROLA

A en Miquel li ve de família l'activitat apícola. Arnes fetes a casa amb vímet, els eixams, les bresques, la collita de la mel al moment precís... De generacions enrere que en feien de mel a casa, com era usual (sobretot a totes les masies) en aquesta zona límit entre el Solsonès i la Segarra, tan rica en flora mel·lífera: infinitat de flors diverses a la primavera (d'aquí la mel "de mil flors") i també el timó, la botxa i el rei de la mel més preuada, el romaní. En Miquel, alguns anys, ha pogut fer mel (només) de romaní. Per aconseguir-ho cal espolsar les bresques quan comença a florir el romaní i extraure la mel abans que acabi la flor (i, és clar, les arnes situades en un lloc on hi hagi sobretot romaní).

El pare d'en Miquel s'hi va dedicar de valent. Va començar a treballar amb ruscs mòbils *Langstroth* (explicarem les diferents tipologies en un altre article). Era traçut i va arribar a fabricar-se les seves pròpies arnes *Langstroth*. En Miquel ens explica que quan va començar a aprendre l'ofici es va adonar que és una cosa que enganxa i hi estem d'acord, et quedes encisat per l'organització i la feina d'aquests insectes incansables i tan necessaris pel medi.

En Miquel ha treballat sobretot amb arnes *Layens*. Recorda que fa anys els eixams eren molt grans i hi havia molta producció (esmenta fins a 5 kg de mel en una sola bresca *Layens*). Diu que ara són petits perquè sovint els eixams només pensen en fer cria per partir-se més que no pas en acumular mel.

Amb un coneixement profund, d'observador atent de molts anys, ens parla de les diferents mels. El nèctar de l'olivera, diu, l'agafen al vol els dies de calor. I la mel de colza, que és ben transparent i que cristal·litza de seguida queda blanc i espès com el llard. També ens esmenta el melat (la mel de bosc) i de com les abelles n'omplen, alguns anys bons, el rusc sencer a la tardor.

Li preguntem com afecten a la producció de mel

les diverses malalties de les abelles, els abellerols, la vespa velutina que ha arribat com un nou flagell i també aquesta sequera que arrosseguem de fa tres anys. I admet que està al límit d'haver de plegar perquè més de la meitat de les arnes les té amuntegades a casa, sense abelles. Malgrat tot, aquest any sembla bo per a la collita de mel i ens ho fa palès amb una dita popular "quan el pagès mira el cel l'abella plega la mel".

Toni Padullés Rius

Foto: El llibre de la mel. Apicultura popular i plantes mel·líferes. (Fra Valentí Serra de Manresa. Col·lecció L'Ermità, 7. Edicions Morera 2019).

SOM SEGARRA

PARAULES EN RELACIÓ

Els mots són les romanalles d'un temps i d'un poble, i estudiar-los ens permet d'entendre la manera de copsar el món de les cultures que ens han precedit. Moltes d'aquestes antigues comunitats estaven relacionades entre si, cosa que afavorí l'influx de mots d'un poble a l'altre. Per exemple, que l'anglès consti d'un nombre tan considerable de mots d'origen llatí s'explica per la forta influència del francès en aquelles terres. Català i occità, pel fet de ser llengües contigües, també han presentat sempre múltiples similituds i punts de connexió. En l'àmbit ibèric, portuguès i gallec són gairebé un compost homogeni, un continuïum que s'explica per la proximitat geogràfica.

Hi ha mots, doncs, que han tingut un llarg recorregut en diferents llengües. Per exemple, el mot *pagès* prové de PAGENSE 'relatiu al camp' (< PAGUS 'camp', 'districte'). En francès, en canvi, *pagense* esdevingué *pays*, i acabà designant tot el territori francès. Posteriorment, aquest mot entrà com a gal·licisme en el català i el castellà; *país*. Cal dir que en català antic trobem escrita la forma *pays* —la forma francesa inalterada—: “fugent cascuns

Les paraules evolucionen i passen d'una llengua a una altra amb facilitat.

Això ens permet de conèixer les relacions lingüístiques entre les antigues comunitats

envers llurs **pays**” (Crònica de Ramon Muntaner). I, en francès, *pays* tingué una forma derivada, *paysage*, la qual és l'origen del català *paisatge*. Per acabar, en castellà existeix el mot *payés*, el qual prové directament del català. D'aquesta manera, s'observa que una arrel llatina pot tenir múltiples derivats, i que els

derivats, al seu torn, poden passar a altres llengües (normalment contigües).

Un altre mot llatí certament interessant és LEGEM 'lleï'. En català dona el mot *lleï*, amb la duplicació inicial de la *el* tan característica (cf. LUNA > *lluna*; LUPU > *llop*), del qual deriva *lleial*. En canvi, existeix també el derivat *legal*, que és un cultisme. Altres mots que provenen de derivats llatins de la paraula són *privilegi* i *legítim*. En castellà també existeix *legítimo*, del llatí LEGITIMU. No obstant això, per via popular el mot evolucionà de la següent manera: LEGITIMU > **leidimo* > **leidmo* > **lidmo* > *lindo*. Inicialment tenia el sentit de 'pur', 'autèntic', i acabà adquirint al final el sentit de 'formós', 'bell'. *Lindo* i *legítim* són mots germans; un és la forma popular i l'altre és un cultisme. En francès, la forma evolucionà

jardineria

manteniments

gespa natural i artificial

podes

instal·lació de reg

plantes i accessoris a l'engròs

tancaments metàl·lics i de fusta

tractaments fitosanitaris

treballs amb fusta

venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat

[@roger@calhuguet.cat](mailto:roger@calhuguet.cat)

655 633 520

93 625 51 43

GETTY IMAGES

en *loi*. I el mot anglès *loyal* no és res més que un derivat del francès.

També és curiosa l'evolució del mot *CURSUM* 'curs'. En català dona *curs*, però també històricament la forma popular *cós* 'curs, camí que fa una cosa que es mou o evoluciona progressivament'. I d'aquí prové el nom del càntir toranès, el nom del qual deriva del *cós* de Sant Gil (cursa de Sant Gil). Hi ha altres mots catalans derivats d'aquesta arrel llatina, com *discurs* o *córrer*. Un discurs, etimològicament, és allò que flueix, que discorre. I la lletra cursiva, també derivada de

la mateixa base, també té el sentit primigeni de 'fluir, discórrer'.

Les paraules evolucionen i passen d'una llengua a una altra amb facilitat. Això ens permet de conèixer les relacions lingüístiques entre les antigues comunitats, i esdevé evident que des d'antic han existit els préstecs de mots entre idiomes. Estudiar una llengua facilita la comprensió de la conjunció de pobles de diferents llengües.

Adrià Castellà Jou

**Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)**

**Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807**

AUTOCARS

Prats Serrat

SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
TRANSPORT ESCOLAR
GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT
C/ Calaf, Nau 2 - 25750. Torà, LLEIDA
Tels: 973 473 590 - Fax: 973 473 807
e-mail: info@autocarspratserrat.com
web: www.autocarspratserrat.com

SEGONES OPORTUNITATS

El món de les segones oportunitats és viu. No ho dic perquè (en el moment d'escriure aquest article) hi tenim les municipals a caure i sembla que a molts pobles després de 3 anys i mig ara tot es pintura nova, asfaltats i plantetes. No, no parlo de tots aquests alcaldes que busquen una reelecció o simplement els que estan a una oposició, sovint molt treballosa, i volen saltar al govern. Parlo, encara que us sembli estrany, de la sort que tenim, i que sovint obviem, de tenir a mà segones oportunitats per intentar de nou aventures vitals o repescar-ne d'altres que havien estat oblidades o simplement ignorades.

Les segones oportunitats apareixen sovint quan ja no comptem amb elles, quan tot el que ens envolta ens mostra un món sense solució i de cop, un bri de llum ens treu de la grisor, o un somriure, o una trucada inesperada, o simplement un esguard. Les segones oportunitats, per molt que no ho creguem, venen de dins nostre, no d'enfora cap a dins, ans el contrari. És estúpid dir-ho, però sempre dins nostre hi ha un petit racó que es troba entre el cor i l'ànima, que ens farà surar en els pitjors moments. I, què són aquests pitjors moments? Per un pot ser una mort, un

**Sempre, dins nostre,
hi ha un petit racó
que es troba entre
el cor i l'ànima,
que ens farà surar
en els pitjors moments**

fracàs sentimental, una mala collita o una empresa que s'enfonsa; o que no t'estimin o que ho facin massa, que et pensis lleig o que de tan guapa es pensin que ets tonta. Tots són "pitjors moments", els moments més negres de cadascú, i cap de nosaltres sabem per on passa l'altre. Sovint darrera un somriure de compromís s'amaga un fracàs

vital inimaginable. Tots som éssers únics, som nosaltres i les nostres circumstàncies que sols nosaltres coneixem.

Però la segona oportunitat és allà, esperant-te, i per molt que t'hi neguis t'absorbirà amb certa violència i capgirarà el teu món, t'oferirà una mà, i després l'altra i si t'hi negues t'abraçarà per no deixar-te anar. Les segones oportunitats són implacables si no els hi fas cas. Els homes i les dones som aquí després de milers d'anys d'evolució perquè sempre hem sabut aprofitar-les, o si més no, perquè no hem sabut escapar-nos-en.

I jo em pregunto: ¿No creieu que hauríem de estar més a l'aguait per aprofitar-les a la primera? ¿No penseu que hauríem de ser menys intransigents amb nosaltres mateixos, menys durs, menys desesperançats i obrir-nos a aquest món amb un somriure sincer, amb un esguard

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

Us proposo que cada matí ens llevem amb més predisposició per ser feliços

clar i decidit, a lluitar cada matí per nosaltres i els altres? Sé que des de la cadira del despatx és molt fàcil escriure això, però com us deia tots en tenim de costats foscos que hauríem de obrir i airejar, esperant que aquest bri de esperança i aquesta segona oportunitat que ens sorgeix de dins cap a fora, trobi un camí on esplaïar-se, créixer i tornar-nos a la vida.

Jo us proposo que cada matí ens llevem amb més predisposició per ser feliços, per molt que no ho siguem, o encara que ens costi, estic

convençut que endegar les nostres vides i els nostres dies en la direcció de la esperança, ens ajudarà a fer que aquestes segones oportunitats que existeixen per a tots, trobin el camí correcte de sortida per tornar-nos el somriure als llavis.

I tornant al principi, sort a tots en les eleccions del darrer diumenge de maig, alguns no la mereixeu, però per bé o per mal, les segones oportunitats existeixen per a tothom.

Jordi Prat i Morgades

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA
ROVIRA

Estanc
Papereria

Quiosc
Objectes de regal

Videoclub
Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

MALEÏDA SEQUERA

No havíem vist mai una sequera tan general com la d'enguany i és ben evident que el canvi climàtic és un fet del tot consumat i que ha vingut per a quedar-se. Hem donat l'esquena a la natura i ho paguem i ho seguirem pagant molt car molt de temps. El sector primari està molt preocupat pel que està passant i no n'hi ha per menys. Tenim tots ben assumit que tenim per davant uns mesos molt complicats i un estiu que costarà de passar, amb molta calor i moltes restriccions per la manca d'aigua si la cosa no canvia radicalment. Amb el poc que ha plogut la situació és crítica, amb uns pantans per sota del 25% de la seva capacitat i amb un sector agro-alimentari sota mínims i amb un futur molt incert.

La pagesia, amb poca producció, poc gra, poca fruita, i en el cas de la ramaderia, també amb l'aigua al coll per la falta de farratges amb què alimentar el bestiar i amb la por posada al cos per si no hi ha aigua suficient perquè puguin beure els animals a curt termini.

El que sí està molt clar hores d'ara és que els ingressos disminuiran i força i en canvi les despeses hi seran totes i a més a més amb uns augments desmesurats per culpa encara de la guerra a Ucraïna, que encara ho arrossegarem uns mesos més o ves a saber, la post-pandèmia del covid que encara no hem superat del tot i pel context global en general. El món no rutlla bé i això ho estem pagant tots, i per postres el temps que no ens ajuda gens. De moment segueix l'emergència climàtica en molts territoris de casa nostra i ja veurem com va evolucionant tot plegat aquets propers mesos.

El que sí està molt clar és que no ens podem permetre de cap de les maneres, que cap pagès ni cap ramader hagi de plegar i per tant s'han demanat i se seguiran demanant ajudes urgents

perquè puguin seguir endavant les explotacions agràries i ramaderes i que puguin seguir desenvolupant les seves tasques diàries amb normalitat. Aquest sector primari té moltes despeses fixes per pagar i sense ingressos no hi poden fer front de cap de les maneres. La vida a pagès ja és complicada de per si, i per tant calen solucions que ajudin al sector a modernitzar-se tant a nivell de poder comprar maquinària d'última generació i més eficient, com a altres nivells, i també cal la modernització hidràulica dels sistemes de rec, com per exemple el del canal d'Urgell i també la de tots els altres canals que tenim al país. El que no ens podem permetre de cap de les maneres és la de llençar ni una gota més d'aigua com s'ha fet fins ara. El tema de regar a manta no és viable ni un dia més, això tothom ho ha de tenir molt clar. I també un altra cosa que s'ha de fer és la de buscar noves varietats i nous cultius que necessitin menys aigua per tirar endavant i que siguin més resistents a la sequera. La societat en general ha de seguir recolzant el sector productiu i han de tenir molt clar que els pagesos i els ramaders volen seguir estant arrelats al país cuidant-lo tant com han fet al llarg del temps, i produint aliments que és el que saben fer i el que volen seguir fent molts anys més.

Josep Verdés

CALMA TENSA

Entrem en unes setmanes clau per a l'any agrícola i electoral. En escriure això, la perspectiva és que la setmana següent hi haurà eleccions i, una mica més enllà, veurem els primers camps segats, molt prematurament, per aprofitar-ne poc més que l'assegurança. Ha sigut un any agropecuariament pèssim, en què tot i una naixença i creixença prometedora, la sequera imprevista ha acabat torçant-ho tot. Per no parlar avui, com a gran tema, de la temerària i fosca gestió de l'aigua i dels embassaments, que caldria investigar a fons.

El cartell electoral tampoc és gran novetat on, almenys des de Torà, ja fa anys que les aigües estan estancades. Però almenys per al nostre poble i per a Biosca sí que s'obre una nova perspectiva de canvi, que hauria de ser engrescadora, de fer el canvi de comarca. Entrar al Solsonès és un repte majúscul perquè implica canvis de poder comarcal i de repartiment de recursos. Serà molt important com es negociï tot plegat i com en surti de reforçat o menystingut el nostre municipi.

Aquesta columna sempre, volgudament o no, intenta reflectir els fets essencials que passen al nostre poble i que afecten a l'escriptor. Amb la mirada d'algú que, posant-se anys enllà, volgués saber què s'hi coïa a Torà i quina era la percepció —personal és clar, només parlo per mi— de l'ambient social i econòmic del moment.

Després de molts mesos, gairebé ens hem oblidat de la pandèmia i la vida ha tornat a una certa normalitat. Als pobles s'hi ha notat una reoxigenació social, ja que han rebut noves incorporacions de ciutadans que ajuden a reforçar-ne el teixit social i el manteniment dels serveis públics. Un alumne més o menys a l'escola marca la diferència oficial de poder mantenir-hi o no un altre mestre. I cada un dels educadors val el seu pes en or per als nostres infants i famílies.

Ja veig que queda un ambient no massa esperançador, però aquí tampoc no es vol ser una crònica pessimista. Més aviat un *wait and see*, una

mica de patir per aguantar la respiració a l'espera dels esdeveniments concrets, ja que el proper setembre pot condicionar-nos molt els propers anys. De moment, l'economia general ha aguantat força bé el temporal, tot i la inflació —que s'ha notat a totes les butxaques i que ja no és només una terminologia tertuliana i especialista— i les pujades dels tipus d'interès, que aniran refredant la situació i dificultant la dinamització econòmica.

Arrencant l'última setmana de campanya electoral, desitgem-los tot l'encert als candidats i, sobretot, als futurs Ajuntaments. Ens hi juguem molt.

Roger Besora Foix

Pel broc gros

CAMUFLATGE ELECTORAL

2 023, any d'eleccions municipals. A l'hora d'escriure aquestes ratlles falten quinze dies per a que l'electorat esculli els regidors i regidores i un cop surtin publicades al Llobregós faltará poc més d'una setmana per a l'elecció de les alcaldesses i els alcaldes. No, contràriament al que molta gent creu, a les eleccions municipals del *passat* 28 de maig no es va votar l'alcalde sinó les persones integrants del nou ajuntament i seran aquestes les que el 17 de juny triaran quina d'elles ocuparà inicialment l'alcaldia, amb dos procediments d'elecció diferents en funció del padró d'habitants. Als municipis menys poblats es vota en llistes obertes: els partits poden presentar com a màxim el mateix nombre de candidats que regidors hi hagi a l'ajuntament (3 si tenen 100 habitants o menys, com Ivorra i la Molsosa, o 5, si en tenen entre 101 i 250, com Biosca, Calonge, Castellfollit, Massoteres i Sant Guim de la Plana) i els electors poden votar candidats de la mateixa o de diferents llistes, mitjançant creuetes en una papereta on hi són tots. Al ple constituent tots els electes poden optar a l'alcaldia. Poder presentar llistes amb un únic candidat facilita l'aparició de llistes fantasma, formades per persones alienes al municipi, que aspiren a pescar quatre vots de despistats i descontents i poder dir que tenen candidatures a la majoria de poblacions. A la Catalunya rural aquesta és una pràctica habitual dels dos grans d'Espanya: el partit de la rosa i la calç ha presentat candidats únics als vuit ajuntaments esmentats més amunt, a quasi tots amb forasters i en un parell camuflats amb el nom de

Candidatura de Progrés, i el de les gavines ha posat a Biosca el seu excap de llista de Balaguer. A partir de 251 habitants (Pinós, Sanaüja i Torà) les llistes són tancades i en el ple constituent només poden optar a l'alcaldia els caps de llista dels partits o coalicions.

-Dels partits... o de les llistes independents! El 28 de maig, a l'àmbit territorial del *Llobregós informatiu*, no hi havia ni una sola llista independent. Al marge dels dos partits extraterrestres esmentats abans, només hi havia llistes dels principals partits catalans, algunes només identificables per l'afegitó que porten després del nom local: *Viu Castellfollit-Acord Municipal*—guaita, aquests són del Junqueras—, *Ara Torà-Compromís Municipal*—i aquests del Puigdemont—, *Sant Guim Poble Viu-Alternativa municipalista*—ep, al tanto, vigileu que són els dels pals a les rodes!!!—, *Independents per Torà-Ara Pacte Local*—tranquils, no patiu, que són els convergents de tota la vida...

I és que no hem d'oblidar que a les eleccions municipals no només votem els representants als ajuntaments sinó que, de manera indirecta, també ho fem als Consells Comarcals—en el cas de Torà i Biosca encara al de la Segarra— i a les Diputacions provincials, institucions aquestes últimes on es remenen molts calés i que les direccions dels partits troben bastant més llamineres que els modestos ajuntaments rurals que

hi han d'anar a pidolar subvencions. Compte, doncs, que votant candidatures d'independents de no sé on —i que consti que no dubto pas de la bona fe dels seus integrants— potser acabem votant consellers o diputats de partits que sense camuflatge no triariem mai, entre ells els de partits que fa sis anys aplaudien els que ens pegaven per votar.

-A les municipals els partits i les ideologies no són importants. Als ajuntament no s'ha de fer política. Discrepo. Si donem per bo aquell altre tòpic que diu que els ajuntaments són l'administració més propera a la ciutadania, renunciar a fer-hi política és allunyar la democràcia de la gent. I tant que s'ha de fer política des de les institucions locals. Algú creu, per exemple, que l'1 d'octubre, el major exercici de democràcia recent d'aquest tros de país, s'hauria fet sense la implicació de la majoria d'ajuntaments? Des de l'àmbit local, i al marge de les sigles de cadascú, es poden fer polítiques independentistes o espanyolistes, d'esquerreres o de dretes, defensant el territori o trinxant-lo... Però això ja seria tema per un altre article. Ara toca que els convençuts de la seva tria gaudeixin del votat i els rondinaires de xarxes socials o de barra de bar, els que no trobaven cap candidat prou bo, de la seva no implicació. Va, ànims, que quatre anys no són res.

Josep Anton Vilalta

ELS PARCS INFANTILS I EL JOC LLIURE

En altres ocasions ja us he parlat sobre la importància del joc per al bon desenvolupament dels infants. Avui em vull centrar en el joc lliure. Què vol dir jugar amb llibertat? Doncs, tal com sona, oferir a l'infant la "llibertat" de moviment, el poder de decisió en el seu moment de joc, que pugui triar el material que li ve de gust en aquell moment i amb qui ho vol compartir o no... És a dir, el joc lliure significa que nosaltres poc haurem de fer, que l'infant serà qui podrà tenir una estona lliure de les nostres intervencions, tals com "amb això no", "no toquis", "no piquis tan fort!", "ara sí que ho fas bé", "amb això no, millor amb allò altre" i un llarg etcètera de prohibicions. Es tracta de deixar-los fer durant una estona (sí, delimitada per nosaltres), en un espai (també marcat per nosaltres) i amb uns materials (també imposats per nosaltres). Ho veieu? No és una llibertat complerta, sinó una simple sensació.

Com a pares, la nostra feina consisteix en oferir aquest temps, espai i materials que l'ajudin a tenir aquesta llibertat de moviment, i en mantenir-nos presents per si ens poden necessitar. Estar allà, a prop seu però sense dir ni fer res, us veieu capaçs? Us convido a fer-ho, però també us aviso que es remouran pors i inseguretats que haureu de gestionar. Pors a què es faci mal si puja per aquella muntanyeta de rocs; anticipació del munt de roba per rentar si continua fent pastetes amb el fang; por al que dirà la gent; por a que es fiqui en baralles...

La idea és potenciar la seva autonomia, la seva autoestima i el seu autoconcepte. Fent les coses ells mateixos poden comprovar fins a on poden arribar, quines són les seves habilitats i quines encara han de perfeccionar... Si nosaltres els hi marquem el lloc on han de posar el peu per escalar, no sabran mai la diferència entre una pedra dura i segura on poden posar el peu tranquil·lament i una altra de fluixa on,

si posen el peu, tenen moltes probabilitats d'arribar ràpid a terra. Nosaltres ja serem a baix, esperant-los, gestionant les nostres pors, desitjant que arribi sencer a dalt de la muntanyeta i compartint la seva felicitat en l'assoliment del repte. Si, per contra, cau, ens toca gestionar la seva frustració, animar-lo a tornar-ho a intentar i abraçar-lo perquè li passi més ràpid el mal als genolls.

Ara, anem a parlar dels parcs. Ja sabem de la importància del joc lliure però, malauradament, els parcs infantils no estan pensats per la canalla. Penseu en les estructures rígides, invariables, i que impedeixen la imaginació dels infants. Els gronxadors per gronxar, el tobogan per pujar o baixar... Els nens i nenes es poden arribar a avorir en un parc, són tots iguals! Poden gaudir una estona però després ja comencen a fer coses que no haurien de fer... Normal! És quan entra en joc la seva imaginació i creativitat, és una resposta innata a la necessitat de moviment lliure. El cervell no està dissenyat per la inactivitat, per tant, quan ha esgotat les possibilitats de joc en el parc, "inventa" de noves per tal d'experimentar aquest plaer en el joc. Recordeu que els infants juguen per plaer, per gaudir. Aquestes noves conductes es podria considerar de risc...

Val, llavors, com haurien de ser els parcs? Imagineu-vos un pipi-can. Doncs, molt semblant: gespa, sorra, arbres, pedres, muntanyetes de terra, forats...

VANESA PEREZ
PSICOLOGIA
COL. 26476

ATENCIÓ I ACOMPANYAMENT A
INFANTS I FAMÍLIES

ESPECIALITZACIÓ EN
PRIMERA INFANCIA
TEA
TRASTORNS DEL DESENVOLUPAMENT

CONSULTES A DOMICILI
699038055
VANESA-PEREZ@COPC.CAT

SABEU QUÈ PASSA QUAN ENS AVORRIM?

La Sandi Mann, que és una psicòloga estudiosa de l'avorriment, ens defineix l'avorriment com una emoció molt valuosa que conté un gran potencial, perquè esperona la ment a buscar una activitat diferent, engrescadora, sorprenent... Aquest potencial que té l'avorriment és el que ha conduït dones i homes a progressar i evolucionar.

Com si es tractés d'una emoció més, l'avorriment **ens transporta a ser curiosos, ens motiva i ens estimula per acomodar-nos a les circumstàncies que ens envolten**. Tal com diu Luis Rojas Marcos (metge i psiquiatre) l'avorriment és un moment en el qual la creativitat es desvetlla. Quan el cervell no té res a fer venen i flueixen lliurement les idees i es van lligant i connectant les unes amb les altres fins arribar a la creativitat i l'originalitat.

Quan els nens s'avorreixen, el cervell comença a buscar estímuls i activitats que els mantinguin ocupats. Això n'estimula la creativitat, la capacitat per resoldre problemes i la imaginació. Les noves tecnologies ens mantenen en una bombolla constant d'hiperestimulació, cal donar temps, també, a l'avorriment.

Tracta l'avorriment com una experiència: No els ho organitzis tot. No et sentis responsable de mantenir-los sempre entretinguts. Deixa alguns dies sense programar-los l'oci. Permet que tinguin

estones per estar sols i sense activitats. Desconnecta selectivament els aparells que ens envolten (mòbils, tauletes, televisió...) No corris a oferir-li el mòbil quan s'avorreix. Si et diu: "Mare, m'avorreixo", tu li responds: "Avorreix-te una mica més".

L'avorriment és un estat que empeny a **buscar estímuls**, procura que no siguin destructius. Recorda que els extrems són dolents: **massa avorriments és dolent i gens d'avorriment també**.

Anima'l a trobar la seva diversió i a descobrir noves activitats. L'avorriment pot ser el primer pas cap a grans aventures i descobriments!

Montserrat Miquel i Andreu

Pedagoga-Núm. Col Copec 969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

NOVETAT Quadern Reutilitzable!

LLEGEIX, COMPLETA I ENGANXA'T:
B - V

El nou llibre de
Montserrat Miquel

RESERVA'L JA! Truca'ns al **666 732 422**
PUNT DE VENDA: Llibreria Rovira, TORÀ

Domina la B i la V amb un mètode que enganxa!

Llegeix, completa i enganxa't

b - v

f i

www.uncopdema.cat

ELS PARCS INFANTILS

Des que tenim el nen hem descobert un nou món, una nova dimensió, un nou espai en el que hi entres net i relaxat i en surts brut i amb molt més mal de cap que passar un dia amb l'Ibai Llanos i el Piqué. Estic parlant ni més ni menys dels parcs infantils dels pobles.

Sincerament, fins fa poc no sabia de l'existència dels parcs infantils, bàsicament perquè no era pare ni tampoc he estat mai pederasta. Passaven desapercebuts, una mica el que li passa el Pere Aragonès, que entre lo petit que és i lo poc que fa, a vegades haig de consultar a la Wikipèdia per recordar qui és el nostre president.

Parlant d'enciclopèdies de dubtosa qualitat, definim parc infantil. Un parc infantil és un espai, normalment de terra i ubicat a places de pobles, on hi ha una sèrie d'atraccions per la canalla pel seu *uso y disfrute*. És important matisar que als parcs només s'ho passen bé els nens perquè pels pares és pitjor que estar a l'Ikea un dissabte a la tarda a hora punta. Per començar, els parcs infantils només disposen de dos o tres arbres que fan ombra. Ja us podeu imaginar a famílies deixant la tovallola a les 7 del matí reservant aquests espais. "Josep Maria! Desperta!". "Què passa, són les 7 del matí i és dissabte...". "Vés al parc a deixar coses sobre el banc que si no la veïna del 4t ens prendrà el *puesto*". Tinc un amic, el Pere, que sempre ha estat blanquet, li dèiem l'Iniesta de la Segarra, que des que ha tingut un nen s'ha

futut tan moreno que ara li diem el Dembelé del Solsonès! I llavors que et vinguin a dir que tenir un nen i un alcalde raro no et canvia la vida!

El que queda clar és que els parcs infantils tenen unes lleis pròpies i que van diferent a la resta de la societat. Podríem dir que tenen un Estatut propi, amb les seves normes i competències. Per exemple, als parcs els furt i robatoris no són delictes. L'altre dia vam anar al parc, vam portar unes pales i un cub per jugar i en un moment de "*despiste*", un nen ros de dos anys, 95 cm d'alçada, més aviat ferm, sigil·losament, va agafar una pala, se la va endur cap a casa i ningú li va dir res. Normalitat. És que, què li dius a un nen de dos anys? Torna-ho o trucaré als mossos? Si no ho tornes t'apallisso? Us imagineu la mateixa situació però al món adult? Estàs a una terrassa d'una cafeteria, et demanes un donut farcit, ve un tio i sense dir res, l'agafa de la teva taula i se'l menja davant teu. Us ho imagineu? Doncs això em va passar de veritat. Era el pare del nen ros de dos anys. Mireu si són tan impunes els espais dels parcs, que ara el PP està estudiant establir-hi la seva Seu aprofitant aquest buit legal.

Als parcs d'avui en dia hi ha moltes atraccions i quasi totes són de fusta. No són com abans quan érem petits, que estaven fetes de ferro que quan plovia quedava tot rovellat. Abans lo divertit no era jugar-hi sinó tornar a casa sense haver d'anar al metge a posar-te la *indició* del tètanus. Tobo-

TALLER AGRÍCOLA NOGUEROLA

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

Orgull de ser ...

(≡) **Prensa Comarcal**

Només nosaltres
explicuem la
TEVA HISTÒRIA

Llobregós
informació

SOM TERRITORI
SOM FIDELS
SOM IMPORTANTS
SOM LA TEVA PREMSA

gans, gronxadors, estructures per pujar, escalar, passar per dins d'un tub, baixar per unes escales, tirolines de 200 metres, ràpel, paracaigudisme... Quan veus tot aquest *tinglado* penses: "Lo que s'ha de fer per poder mirar tranquil el mòbil 10 minuts". Al meu fill el que més li agrada és el SORRAL. El sorral és com un ring de lluita lliure fet amb quatre troncs de fusta en el que impera l'anarquia. Allà no hi ha ni drets ni deures, és la zona 0, és el barri de la Mina dels parcs infantils, on tot nen que hi entra sap que només existeix una única llei. La llei del més fort. Si sobrevis al sorral jo crec que ja et poden donar el títol d'Educació General Bàsica i un informe que digui Apte per la vida adulta. Bàsicament, perquè allà desenvolupes moltes habilitats com la rapidesa,

la concentració, la cooperació, la força, i sobretot, l'instint de supervivència. Queda clar, doncs, que Kiko Rivera no va trepitjar mai un sorral. Per evitar conflictes, sempre hi ha una mare al parc (deu tenir descomptes a Toys"r"us) que porta moltes joguines per repartir-les entre tots els nens i així no hi ha cap malentès. Que quan ho veus penses dos coses: La primera, sense conflictes els nens no aprenen. I la segona, queda claríssim que qual-sevol nen voldrà la joguina de l'altre. Veus, això sí que passa com a la vida adulta, tothom vol el que té l'altre. En fi, si mai em busqueu segur que estaré a un parc infantil de Catalunya a ple sol i amb cara de desitjar estar a un altre lloc.

Sergi Torrescasana

LEDS C4[■]

outlet BOTIGA

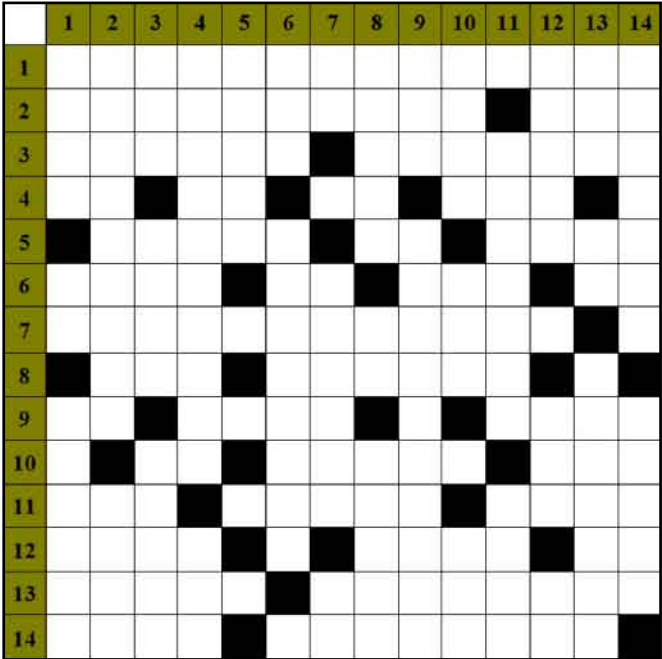
De dilluns a divendres de 9.00h a 14.00h

Dissabtes de 10.00h a 14.00h

Afores s/n, Torà
973 488 121

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

Jordi Vilagut

HORITZONTALS 1.- En tres paraules, una parella de Civils que generen benestar a Prades de la Molsosa. **2.-** Atletes sobre rodes. El cor de viure. **3.-** Ferreteria d'espai nou. Acotxador devaluat. **4.-** Se sent doblement al Solsonès. Enmig dels dos sons del Solsonès. Lletra muda que ha perdut la lletra. Rei francès de baixa qualitat. La tònica de Claret. **5.-** Mig espellifat. Toc desoxigenat. Retirava sense vocals. **6.-** Besnet sense límits. Els límits d'Enfesta. Ondulació a la sortida de Guissona. Al Llobregós tenen un altre sentit. **7.-** Monologuista al Llobregós. Cinquanta al mig de Cellers. **8.-** Riu d'excursió a Tarroja de Segarra. Pot ser un pacte o un canal, de què es tracta? A les portes de Portell. **9.-** Limiten Ivorra amb la Intelligència Artificial. Societat General d'Autors i Editors. El més rodó de Biosca. Al l'inrevés, de rodons els Grifell n'han fet un munt a Biosca. **10.-** Cinc de Vicfred. La nota més productiva. Macarulla sense atractiu. La part de les olives que han passat per bona part del molí. **11.-** Omòplat sense vaixela. Dona resposta òptima en els reportatges fotogràfics a Solsona. El cor de la pamplonesa. **12.-** Ferrers inactius. Puntejada a Sanaüja. Nadal a França. Vocals a Dusfort. **13.-** Barrina. S'hi han sumat Biosca i Torà. **14.-** Casa que comença per la teulada. Pastisseria a la plaça del Pati.

VERTICALS 1.- El Deu fa més gràcia que el Dei. El pronom de Palouet. Avorri desesperadament al poble del sant Dubte. **2.-** En dues paraules, va saltar de l'Anoia al Solsonès el 1990. Gats propis. **3.-** Pecat capital. Es pot llegir a molts crucifixos del Llobregós. Si és Nova, t'hi posa a Guissona i a la contraportada. **4.-** Torre toranesa. Pessic lleuger, tal com us ho dic. **5.-** Aculli panxa enlaire. Singular a la Segarra. A continuació de l'anterior. Repetida a la Segarra. L'altra que es repeteix. **6.-** Via

que mena cap amunt. Donareu fe i gairebé tastareu. A les portes de Massoteres. **7.-** Nota invertida de Mirambell. Limita l'Aguda. Portacreus que no entén d'USB. On. **8.-** Edita el que teniu a les mans. Separades a Calaf. El cor del siculonormand no té l'honor de l'ortografia correcta. **9.-** No se sap com s'ho fa però sol pagar menys impostos que el pobre. El darrer alcalde segarrenc de Torà. **10.-** Humor present al licor. Nascut. Habitual a Casa Magí. Esmalt de poca volada. **11.-** Repetida al Bonàrea. Compra i ven vehicles nous i d'ocasió. Cau aigua (fenomen que celebrariem molt i que fa temps que se'ns fa estrany). **12.-** Veu llatina que dona fe del que s'ha dit. Freqüent a Sanaüja. El cor del monòleg. Nen desvocalitzat. **13.-** Lliga despullada. Els extrems del Riubregós. Havia estat conegut com el Palau de Torà i pertany a Massoteres. **14.-** La seva torre de guaita rectangular és ben singular. Centre geogràfic de Catalunya.

SOLUCIONS: pàgina 54

ENDEVINALLA

Per més que et toqui la cara,
tu no em veus ni poc ni gens;
si m'enfado xisclo i xiulo
i no tinc boca ni dents;
i sense saber la solfa
faig sonar molts instruments.

ACUDITS

- Saps, papa? A l'escola sóc el que he contestat millor. He dit que els estruços tenen tres potes.
- Però què dius, nen? Si només en tenen dues...!
- És que els altres nens tots han dit que en tenien quatre!

*** **

El mestre a l'escola:
- A veure, nens, digueu-me paraules que tinguin més lletres "o".
- Tonto...
- Torracollons...
- Goooooooooooooool...!!!

SUDOKU... I MÉS

Antònia Balagué

SOLUCIONS: pàgina 54

	4				6			9
2		6	3				1	
	5			1	2		6	
			4	9		2	5	
4			2			9	8	
				3	5			4
8			7		4		3	
						7		6
		4		5	3			

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

ACUDIT

Va anar un mariner del Nord d'Espanya a pescar bacallans a Finlàndia. Va deixar la seva dona embarassada i ell va estar quatre mesos sense venir.

En arribar, va trobar la seva dona que ja havia tingut el fill, però el nen era negre com el carbó.

- Qui nen més preciós! Com és que no és blanc com nosaltres?

- Doncs, bé... Sí que hi va néixer, però com que jo no tenia llet, l'hi va donar una dona negra que li en sobrava i, mira, es va tornar del color de la xocolata.- Li va contestat ella amb tranquil·litat.

Aquell xicot no s'ho podia treure del cap i un dia va parlar amb la seva mare:

- Mira, jo no ho entenc. Tu ho creus això que diu la Maria?

- Fill meu, ho crec, perquè tu de petit només volies llet de vaca i ara t'han nascut les banyes!

REFRANYS DE LA CASA

- * Qui es lleva tard tot el dia li és matí
- * Casa amb dues portes, mala de guardar
- * Porta de dos full, mala de tancar
- * El gat és de la casa i el gos del seu amo
- * La dona i el saler a la cuina estan molt bé
- * A la casa de pobra gent, tothom crida i ningú ho sent
- * L'aranya que fila a la porta, ventura et porta
- * Criada nova, casa neta
- * S'està bé a casa quan trona
- * Escombrar sense regar, de casa fa marxar
- * Joc i beguda, casa perduda
- * Mal embaràs, bon part
- * La dona que està en estat se li coneix pel posar
- * Ni ventar sense vent, ni parir abans de temps
- * La gallina pon cantant i la dona plorant
- * Quan l'infant plora i la mare no el fa callar, deixeu-lo plorar
- * L'infant i el peix dins a l'aigua creix
- * El néixer i el morir de son pler han de venir

Escolta'm:
A tu et preocupa l'enorme avenç de la intel·ligència artificial?

El que realment a mi em preocupa és el retrocés de la intel·ligència natural...

NÚRIA

**DIA 29 DE JUNY
DE 2023**

AGERMANAMENT TORÀ - NÚRIA

**Si vols
venir...**

INSCRIPCIONS: 649 35 28 77

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Ramón Serravinyals Mas, de la Molsosa

Rosa Vila.- Va néixer a Barcelona ara fa 83 anys, però sempre ha estat arrelat a la Molsosa, participant en qualsevol acte cultural que es feia: les caramelles, teatre, etc.

El seu avi Josep va anar a Barcelona a muntar un negoci tèxtil. Els seus pares el van continuar i més tard el Ramon i els seus dos germans van seguir amb la mateixa activitat.

L'any 2000 va deixar Barcelona, per viure definitivament a la Molsosa. Ell no pot estar quiet: té el seu hort, talla la llenya per l'hivern,

restaura mobles i quadres, fa pintura a l'oli, etc.

En el seu temps lliure va fer un curset de cuina bàsica i una especialitat amb bacallà: "Concepte i passió del bacallà". D'aquí li ha vingut la idea de fer un plat de bacallà per tots els lectors del Llobregós.

Està molt orgullós de poder tenir tota la seva família al seu costat; la seva dona la Montse i els seus dos fills i nets, a cal Barrusca. Tots tenen la seva família i la seva casa, però els té tots al seu costat.

BRANDADA DE BACALLÀ

Ingredients per 6 persones

- 1 kg de penca de bacallà sense espina, ja remullada
- 300 ml d'oli d'oliva verge
- 5 g de julivert picat
- 1 gra d'all picat
- Sal i pebre

Preparació

1. Es posa el bacallà en una cassola, es cobreix amb aigua freda, i es col·loca sobre el foc. Quan arrenqui el bull, s'apaga i es deixa reposar dins l'aigua uns 20 minuts. Es cola i es reserva una mica del suc.

2. Es treu la pell i totes les espines amb cura, s'esmicca i es posa en una olla o recipient de parets altes.

3. Es comença a batre amb un braç elèctric, fent caure l'oli en un rajolí. Es continua remenant sempre en el mateix sentit, afegint

oli fins que el bacallà el vagi admetent.

4. A mesura que la barreja es va treballant, s'ha d'anar tornant tova i esponjosa com una mousse. Quan tingui la textura desitjada es rectifica de sal i s'hi afegeix una bona quantitat de pebre negre, acabat de moldre.

5. Si cal, s'afegeixen unes cullerades del suc de coure el bacallà. A l'últim moment s'incorpora l'all i el julivert picat. Se serveix fresc o a temperatura ambient.

TRAIL RURAL DE TORÀ

Torà va celebrar el passat diumenge 21 de maig la segona edició de la Trail Rural, la cursa organitzada pels "Trialeros" amb l'ajuda incondicional de la gent de l'APACT i molts altres voluntaris del municipi i rodalies.

A diferència de l'any passat, que si ho recordeu, l'esdeveniment va tenir lloc durant una intensa onada de calor, aquest cop el temps va acompanyar i el dia i les condicions van ser ideals per córrer; fresca a primera hora, sol durant el matí i els camins en perfecte estat gràcies a les tímides pluges dels dies anteriors.

Com a novetats, enguany es va incorporar la possibilitat de fer el recorregut curt, de 10 km, caminant, mantenint la modalitat llarga de 20 km i 800 metres de desnivell positiu acumulat. També es va variar la direcció, fent-se en sentit contrari al de l'any anterior i passant pel nucli antic del poble abans d'enfilarse cap a l'Aguda.

Els guanyadors de la cursa curta van ser l'Aleix Sellarés en categoria masculina i la Gemma Colomé en categoria femenina; mentre els qui es van endur el primer premi de la cursa llarga foren l'Albert Seuba i l'Ona Sociats. També va haver-hi reconeixement pels primers classificats locals de cada categoria, amb la voluntat de mantenir d'aquesta manera l'esperit popular i festiu de la trail. Així doncs, la Berta Culell i el Marc Coberó van pujar al calaix més alt del podi pel recorregut llarg, i la Jordana Salvadó i l'Esteve Rebollar ho van fer pel recorregut curt.

FOTO: JOSEP MOSOLL

Cal destacar l'increment en el nombre de participants respecte la primera edició i el bon ambient que es va respirar durant tota la jornada. Els corredors i corredores es van mostrar molt satisfets amb l'organització, destacant-ne el traçat, els avituallaments, la bossa del corredor o l'originalitat dels trofeus, fets a mà; en definitiva, l'essència rural i propera de la cursa, que és possible gràcies a totes les persones, entitats, empreses i autònoms que s'hi impliquen desinteressadament.

Fins l'any vinent. Salut i cames!

Pol Viladrich

ESCACS

Club d'Escacs Torà

El Club d'Escacs Torà va participar en el campionat de Segona Divisió Catalana que es va disputar entre gener i març d'enguany, quedant classificat en un meritori quart lloc.

En aquest campionat hi jugaven deu equips, quatre de Lleida, cinc de Barcelona i l'Andorra B, amb deu taulers en cada partit.

Els toranesos, que havien jugat els seus encontres a la sala d'actes de l'Ajuntament, han canviat aquest any el lloc de competició, que ha passat

a ser el Casal de la Gent Gran. Recordem que l'entrada és oberta a tothom que hi vulgui assistir per veure els partits de competició.

També durant aquest curs dos jugadors del club d'Escacs Torà han ofert tallers d'escacs als alumnes de primària del col·legi Sant Gil de Torà. Les classes les han impartit Josep Argerich i Jaume Badia, cada dijous, i amb assistència de 20 alumnes.

Ramon Torné

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

ELCASINO
CALAF

125 anys d'història

UNA FOTO PER RECORDAR...

FOTO: ARXIU GRUP DE RECERCA DE SANAÜJA

1953 Noies de Sanaüja un diumenge després de missa

Toni Padullés Rius. - Els diumenges, després de missa, les amigues anaven a passejar. De vegades pel camí dels Molinets, altres cops fins a la font de Ferro. Aquell dia, en passar pel davant de cal Bancalé, al Portal, en Ramon Bernaus Jounou va immortalitzar el moment en aquesta instantània.

Qui són?

D'esquerra a dreta: Rosa Jovell - Cinteta Campabadal de cal Portella - Dolors Huguet - Lourdes Cases - Rita Zaldo - Dolors Grifull de cal Milio - Lourdes Castany

Solucions de les pàgs. 48-49

Endevinalla
El vent

1	4	8	5	7	6	3	2	9
2	9	6	3	4	8	5	1	7
3	5	7	9	1	2	4	6	8
6	8	3	4	9	7	2	5	1
4	7	5	2	6	1	9	8	3
9	2	1	8	3	5	6	7	4
8	6	9	7	2	4	1	3	5
5	3	2	1	8	9	7	4	6
7	1	4	6	5	3	8	9	2

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	O	L	I	V	I	A	I	A	R	I	A	D	N	A
2	P	A	R	A	L	I	M	P	I	C	I	U	R	
3	U	M	A	L	I	V	A	C	O	T	X	A	D	
4	S	O		L	S		A	C		R	O	I		E
5		L	I	F	A	T		T	C		R	T	R	V
6	E	S	N	E		E	A		O	N	A	S	O	
7	T	O	R	R	E	S	C	A	S	A	N	A		L
8		S	I	O		T	R	A	C	T	E		P	
9	I	A		S	G	A	E		O		S	N	A	P
10	V		F	A		R	U	L	L	A		O	L	I
11	O	M	O		R	E	S	O	L		P	L	O	N
12	R	E	R	S		U		N	O	E	L		U	O
13	R	U	M	I	A		S	O	L	S	O	N	E	S
14	A	S	A	C		M	I	R	A	M	U	N	T	

**Aquest estiu,
no et quedis
sense dades!**

30 GB
3.000 min

11,75
€/mes

+ info i totes les tarifes a:
bonarea-telecom.com
o truca'ns gratis al:
900 899 030

bonArea
TELECOM
Com sam.

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

Des de 1928 al seu servei

VILAMŪ

973473061

NOU ESPAI DE FERRETERIA

- Roba laboral
- Calçat
- Epis
- Cargols al detall
- Pintura professional
- Eines manuals
- Eines elèctriques
- Consumibles
- Silicones i químics
- ... i molt més.

Plats per emportar

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS
d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

"Maqí"

www.casamagi.com
Botiga i venda online

CARN DE PASTURA

EMBOTITS ARTESANALS

PRODUCTES ELABORATS

Ara,
Casa *Maqí*
entra a
casa teva

I t'ho portem
a casa!

Plaça de la Creu, 7 - TORÀ, Tel. 973 473 051 - info@casamagi.com

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

+de **30** anys el
cuidant **el vostre benestar!**

👉 Sense matrícula!

👉 Obrim els dissabtes al matí.

👉 Inici de les activitats a l'octubre.

👉 Fisioteràpia Neurològica Cinesiteràpia.